

Plenaire 28

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

8 februari 2006

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	1
ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de eventuele valorisatie van het VRT-zenderpark en de samenwerking met Belgacom	1
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies	
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies	3
ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen bij het invullen van sommige vacatures	8
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over studietoelagen in het secundair onderwijs	9
ACTUELE VRAAG van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbouw van het jeugdsanctierecht	11
ACTUELE VRAAG van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problemen bij de Brakke Grond in Amsterdam	
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problemen bij de Brakke Grond in Amsterdam	13
ONTWERP VAN WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2006	
– 48 (2005-2006) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	16

<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Filip Dewinter, Karim Van Overmeire, Rob Verreycken, Luk Van Nieuwenhuysen en Stefaan Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken – 698 (2005-2006) – Nr. 1</p>	
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Somers, Dany Vandebossche, Herman Lauwers en Jos Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging – 708 (2005-2006) – Nr. 1</p>	
Voorstellen tot spoedbehandeling	16
Bespreking	16
<p>ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en de slotakte, ondertekend in Rome op 29 oktober 2004 – 358 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4</p>	
Hoofdelijke stemming	30
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Miet Smet, de heren Jan Roegiers, Kurt De Loor en Jan Loones en mevrouw Anne Marie Hoebeke betreffende de resultaten van de referenda over de Europese Grondwet in Nederland en Frankrijk en de behoefte aan het organiseren in Vlaanderen van een volgehouden maatschappelijk debat over welke richting de Europese eenmaking moet uitgaan – 392 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 3</p>	
Hoofdelijke stemming	32
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Filip Dewinter, Karim Van Overmeire, Rob Verreycken, Luk Van Nieuwenhuysen en Stefaan Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken – 698 (2005-2006) – Nr. 1</p>	
Hoofdelijke stemming	32
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Somers, Dany Vandebossche, Herman Lauwers en Jos Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging – 708 (2005-2006) – Nrs. 1 en 2</p>	
Hoofdelijke stemming	32
<p>MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren – 679 (2005-2006) – Nr. 1</p>	
Hoofdelijke stemming	33
<p>MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Pieter Huybrechts en Stefaan Sintobin en mevrouw Marleen Van den Eynde tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren – 678 (2005-2006) – Nr. 1</p>	
Hoofdelijke stemming	34

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Veerle Heeren, de heer Bart Martens, mevrouw Caroline Gennez, de heer Jan Loones en mevrouw Hilde Crevits tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren

– 686 (2005-2006) – Nrs. 1 tot 3

Stemming over het amendement

34

Hoofdelijke stemming

34

BIJLAGEN

Aanwezigheden

37

Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

37

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier

– *De vergadering wordt geopend om 14.29 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Cathy Berx, Anne Marie Hoebeke, Erik Tack, Greet Van Linter, Linda Vissers: gezondheidsredenen;

Jan Roegiers: buitenslands;

Kathleen Helsen: ambtsverplichtingen.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Dewinter bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de voorzitter, ik vraag bij motie van orde het woord om de spoedbehandeling te vragen van een voorstel van resolutie van mijn fractie over de vrijwaring van de vrije meningsuiting en ter ondersteuning van Denemarken en de Deense regering. Ik neem aan dat we straks de mogelijkheid krijgen om daar iets dieper op in te gaan.

De actualiteit dwingt er ons toe om ons snel en duidelijk uit te spreken, een krachtig signaal uit te sturen, waarbij het parlement zijn solidariteit moet kunnen betuigen met Denemarken en de Deense regering. We moeten ons onverkort kunnen uitspreken over het recht op vrije meningsuiting, dat door religieuze onverdraagzaamheid op de helling wordt

gezet. De kwestie van de Deense cartoons vormt niet alleen een belangrijk precedent, maar ook een test-case voor onze democratie.

We zijn vandaag allemaal Denen. Ik roep het parlement om in te stemmen met de hoogdringendheid, zodat we hierover vandaag nog kunnen debatteren en – hopelijk – tot een duidelijke stemming en een duidelijk signaal over deze kwestie kunnen komen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, ook ik vraag om bij motie van orde de spoedbehandeling van een voorstel van resolutie van de meerderheidspartijen en van Groen!. Het voorstel handelt over de bevestiging van het recht van vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en filosofische overtuiging.

De voorzitter: Na de actuele vragen en zodra we de beide documenten hebben, zullen we ons daarover uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de eventuele valorisatie van het VRT-zenderpark en de samenwerking met Belgacom

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, heren ministers, mevrouw de minister, collega's, een paar dagen geleden werd mijn aandacht getrokken door een klein krantenartikel. Daarin stond dat Belgacom de ambitie heeft om televisiesignalen te distribueren langs de ether. Een en ander zou in een digitaal kledje worden gestoken via de DVB-technologie. We zouden ons daarover vragen kunnen stellen omdat Belgacom de strijd heeft geopend via ADSL/VDSL. Het bedrijf investeert daar enorm in. We weten ook dat de cijfers over de penetratie niet zijn wat ze zouden moeten zijn. Daarnaast stellen we vast dat Belgacom een tweede platform wil openen om de tv-signalen op een moderne manier in de huiskamer te brengen.

Mijnheer de minister, het analoge zenderpark van de VRT is momenteel nog in gebruik. In een toekomstig

digitaal landschap kan het worden opgewaardeerd. De vraag is wel op welke manier dat moet gebeuren en of men over de nodige middelen beschikt.

Ik trap een open deur in als ik zeg dat de VRT er, terecht, aan denkt om het zenderpark te valoriseren. Dat kan enkel gebeuren via een publiek-private samenwerking of een EVA-structuur. De regerings-commissaris noch de leden van bestuur zijn echter op de hoogte. Het gaat nochtans om een bijzonder belangrijke strategische beslissing. Enerzijds is er de waarschijnlijk terechte ambitie van Belgacom en anderzijds wil de VRT het zenderpark valoriseren.

Dat doet me terugdenken aan het dossier van Belgacom, de VRT en het voetbalcontract. Ik heb u ook toen naar aanleiding van een klein krantenartikel gevraagd of het klopte dat er een exclusiviteitscontract in de maak was tussen beide partijen. U hebt die vraag toen gesteld aan de top van de VRT en de leden van de raad van bestuur en niemand wist ergens van. Ondertussen is duidelijk geworden dat ze wel op de hoogte waren. Ik wil geen tweede keer dezelfde weg opgaan omdat het een erg belangrijk strategisch element is in het toekomstige medialandschap. Het zou een goede zaak zijn dat de VRT het zenderpark op een goede, onafhankelijke manier valoriseert. Het moet op een transparante, marktconforme manier werken. Dat betekent dat exclusieve samenwerking met Belgacom uit den boze is. Iedereen moet op een open manier, eventueel via dat alternatief, digitaal de ether kunnen gebruiken voor het doorsturen van tv-signalen.

Bent u op de hoogte van die plannen? Bent u van mening dat de opening van dergelijk platform op een open manier moet gebeuren en dat er geen sprake kan zijn van exclusiviteit tussen de VRT en Belgacom?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Decaluwe, in mijn beleidsbrief staat dat ik het zenderpark van de VRT en ook de mogelijke verzelfstandiging laat onderzoeken. Ik heb daar in de commissie tekst en uitleg van gegeven. Voor mij staan alle opties open. De eerste mogelijkheid is dat het zenderpark bij de VRT blijft, wat theoretisch mogelijk is. De VRT beseft dat die optie geen haalbare kaart is in het digitale tijdperk en helpt dan ook actief mee aan het zoeken naar oplossingen. De tweede mogelijkheid is dat het een zelfstandige dochter wordt van de VRT.

De derde mogelijkheid is een PPS-constructie en de vierde een volledige verzelfstandiging, dus een verkoop aan een privé-partner of consortium.

Ik heb aan de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) gevraagd om daarover een onderzoek te voeren. Het toeval wil dat ik vanmorgen een eerste nota van de PMV heb gekregen waarin een plan van aanpak wordt voorgesteld. Dat plan brengt de problematiek in beeld en zegt wat er nodig is aan mankracht. Uit het plan van aanpak volgt dat ik een echte studie met een dubbele inhoud moet laten uitvoeren door de PMV: enerzijds modellen van de beheersstructuur van het zenderpark en anderzijds modellen van ondernemingsplannen voor de diverse mogelijke structuren die ontstaan. Ik zal die opdracht ook geven. Het is de bedoeling dat de studie parallel loopt met de onderhandelingen over de beheersovereenkomst zodat we bij het afsluiten ervan een klare, duidelijke optie nemen omtrent het zenderpark.

Tegelijkertijd heeft mijn administratie de opdracht om een actieplan uit te werken omtrent DAB, DVBT en DVBH. Het actieplan bestaat uit de switch-off analoog switch-over digitaal en uit het geven van kansen aan privé-omroepen om digitaal via de ether zowel radio als televisie te brengen. Een derde aspect is het toewijzen van de vrijgekomen digitale multiplexen waarvoor we nog moeten wachten op de conferentie in Genève van mei. Op dat moment zullen we weten over welke multiplexen we beschikken en moet er een beslissing worden genomen over het vrijgeven ervan.

Dat staat los van het toekennen van mogelijkheden aan privé-omroepen. Het is niet noodzakelijk zo dat zij geïnteresseerd zijn in die multiplexen en dat we naar een scheiding tussen content en distributie gaan.

Tot slot moet de administratie een ontwerp van regelgeving uitwerken. We zullen de multiplexen alleen maar vrijgeven en de omroepen alleen maar kansen voor digitale radio en televisie geven op basis van een regelgeving die in het parlement wordt uitgewerkt.

Ik heb met veel belangstelling het bericht over de Belgacomvoorstellen op Belga gelezen. Dat Belgacom geïnteresseerd is in het digitale gebeuren via de ether, weet ik al langer. Ook Telenet en andere zijn dat. Het belang is duidelijk complementair aan de

kabel en de telefoniekabel. Men wordt via de ether digitaal enorm mobiel. Er zijn enorme toepassingsmogelijkheden voor radio en televisie in de wagen op zaktelefoons en allerhande zaktoestellen. Dat uiterst kwalitatieve, grote bereik via mobiele technologie gaan we ook benutten. Ze zijn allemaal geïnteresseerd in samenwerking met de VRT. Er is geen sprake van samenwerking met slechts één partner. Er zijn immers diverse geïnteresseerden. Het is mijn bedoeling om alle geïnteresseerden op gelijke voet te behandelen en dit te doen na een open oproep en niet via een onderhandse overeenkomst met een van de partners.

De VRT werkt op dit ogenblik geheel volgens deze lijn, voert mee de besprekingen bij PMV en weet dat dit zenderpark in de nieuwe context niet langer de zaak kan zijn van de VRT. Alles valt hopelijk samen. Ik denk dan aan de studie van PMV, de toewijzing in Genève van de multiplexen en het actieplan van de administratie, zodat we bij het afsluiten van de beheersovereenkomsten klare lijnen kunnen trekken.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord. Ik onthoud dat er inderdaad geen sprake kan zijn van een exclusieve band tussen de VRT en Belgacom of een andere partner. Het is goed dat dit nogmaals vanuit uw functie aan de VRT duidelijk wordt gemaakt zodat er geen tweede verhaal als dat van het voetbalcontract komt. Het is ook een goede optie om de content en de distributie gescheiden te houden zodat we niet tot een verticale integratie komen maar op een horizontale manier blijven werken in het toekomstige Vlaamse medialandschap.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies

ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voorstellen van de federale premier betreffende de renovatie van huurwoningen en huursubsidies

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, er is goed nieuws en er is minder goed nieuws. Het goede nieuws is dat na jaren aandacht voor de eigenaar, de huurder opnieuw wordt ontdekt. De politieke wereld ziet eindelijk in dat er een probleem is op de privé-huurmarkt.

Het minder goede of slechte nieuws is dat er met losse flodders wordt geschoten. Eerst kwam minister voor Justitie Onkelinx met een niet-overlegd huurvoorstel om de huurprijzen tijdelijk te blokkeren. Gisteren was het de federale minister zelf, die de huurder ontdekte. Hij kwam met een nieuw voorstel om een fiscale aftrek toe te staan voor eigenaars die hun woning willen renoveren. Tegelijkertijd trok hij de Vlaamse Regering mee het bad in door te stellen dat zij best ook met huursubsidies van start zou gaan.

Dat is merkwaardig, want op het moment dat minister-president Leterme in een zeer mooi Frans met zijn Waalse collega discussieerde over de striptease de la Belgique werd hij door de federale eerste minister in zijn blootje gezet toen hij het over het woonbeleid had. Hij laat zich door de federale regering uitkleden. Hij vergist zich als hij met minister-president Di Rupo gaat spreken. Het is de federale eerste minister die komt vertellen hoe in Vlaanderen het woonbeleid gestalte moet worden gegeven.

Dat kan prettig zijn, maar het is eigenlijk vooral erg voor de steeds groter wordende groep van huurders die op de private huurmarkt terecht moeten. Ik weet niet of u het weet, maar meer dan 20 percent van die huurders betaalt minstens 33 percent van zijn inkomen enkel aan naakte huur. Uit mijn OCMW-praktijk weet ik dat we week na week meer uitdrijvingen hebben, meer mensen die een huurwaarborg komen lenen en dergelijke. Er is dus inderdaad een groot probleem. Ik zou zeggen dat het vijf voor twaalf is. Het is een uitdaging voor de Vlaamse Regering, die eigenlijk heel veel bevoegdheden heeft die met wonen te maken hebben, om niet morgen maar vandaag met een noodplan te komen om iets te doen aan de precaire situatie van de huurders die op de private huurmarkt terechtkomen. Mijnheer de minister, ik had graag geweten wat u denkt over de federale voorstellen, aan de ene kant een blokkering van de huurprijzen en aan de andere kant de huursubsidies, eventueel gecombineerd met fiscale aftrek voor renovatie. Ik wil er direct aan toevoegen dat het niet of/of maar en/en zal zijn. Ik hoop dat de Vlaamse Regering niet in de val loopt en, onder het mom van een kleine verbetering voor de huurder, eigenlijk twee maal de verhuurder of de eigenaar subsidieert, een keer door de fiscale aftrekbaarheid van de renovaties en een tweede keer door huursubsidies. Als u niets doet aan de huurprijzen zelf, dan maakt u eigenlijk de verhuurder en niet de huurder rijker. Met andere woorden: ik nodig zowel de minister van Wonen als het Vlaams Parlement uit om het debat te voeren over het voorstel dat wij hebben ingediend, over een slimme aanpak van die huurrichtprijs. Dat voorstel houdt deels rekening met de markt en beschermt tegelijkertijd de huurder: huursubsidies zorgen ervoor dat die huurder onder betere voorwaarden meer kwalitatieve woningen kan huren.

Mijnheer de minister, wat is uw reactie op de twee voorstellen van de federale excellenties? Wanneer mogen wij uw dringend plan verwachten om iets te doen aan de steeds erger wordende situatie van de huurder op de private huurmarkt?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in 2003 verscheen er een studie genaamd 'Op weg naar een Vlaamse huursubsidie'. Daarin stonden de volgende cijfers. Ongeveer 70.000 mensen stonden op dat moment op de wachtlijst voor een sociale huurwoning en onge-

veer 110.000 anderen zouden daarvoor in aanmerking kunnen komen. Met andere woorden: op dat moment waren er 180.000 Vlamingen op zoek naar een betaalbare en kwaliteitsvolle huurwoning. In een ideale wereld zouden we het probleem snel kunnen oplossen door extra te investeren in sociale woningen, maar de middelen daarvoor zijn uiteraard niet zo groot. We moeten dus kunnen rekenen op de private huurmarkt, maar daar stelt zich het probleem van de betaalbaarheid en de kwaliteit.

Mijnheer de minister, u beschikt al over een aantal instrumenten om een antwoord te bieden op de prangende situatie. Enerzijds is er de Vlaamse huursubsidie, die eigenlijk een soort verhuissubsidie is, maar waarbij het slechts gaat om 2000 dossiers per jaar. Anderzijds zijn er de 2800 woningen, die door de 37 erkende sociale verhuurkantoren worden aangeboden op de markt. Dat aantal stijgt met ongeveer 400 per jaar. Dat is eigenlijk veel te weinig om de grote nood te lenigen en dus is er behoefte aan een omvattende aanpak.

Net als mevrouw Vogels ben ik verheugd over het feit dat een aantal federale excellenties oplossingen naar voren trachten te schuiven. Eerst was er het linkse voorstel van minister Onkelinx om de huurprijzen in een aantal regio's te bevriezen. Nu is er het liberale antwoord van de premier, die vindt dat eigenaars een bijzondere fiscale aftrek voor de renovatie van woningen moeten kunnen genieten, op voorwaarde natuurlijk dat ze hun huis vervolgens verhuren aan een matige huurprijs en dat het gecombineerd wordt met gewestelijke huursubsidies. Mijnheer de minister, we juichen de voorstellen toe, maar zoals dat met zoveel zaken het geval is, ligt het ideale antwoord in het midden, en dat is het links-liberale voorstel van spirit. We zijn ook een voorstander van meer kwaliteit op de private huurmarkt en pleiten dus ook voor een verhoogde fiscale aftrek voor renovatiekosten.

De woningen van deze eigenaars moeten dan wel binnen het systeem van de huurprijsmaxima passen en de huurders moeten aan een bepaald sociaal profiel voldoen. Op die manier kunnen we de nood lenigen en de druk op de sociale huisvesting verlichten.

Mijnheer de minister, wat vindt u van het voorstel van de premier? Hoe denkt u dit systeem van huursubsidies tot stand te brengen? Hoe zult u het prijsverhogend effect opvangen? Bent u bereid om de premier te vragen om, naast een systeem van huursubsidies, ook huurprijsmaxima in te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, de VLD pleit reeds geruime tijd voor de invoering van een huursubsidie. Door middel van huursubsidies willen we sociale bescherming bieden zonder de Vlaamse overheid te verplichten in bakstenen te investeren. Huursubsidies vormen bovendien een zuinige en snelle manier om een actueel probleem, namelijk de wachtlijsten in de socialehuisvestingssector, aan te pakken. Volgens ons zullen huursubsidies geen verstoring effect op de markt hebben. Bovendien zullen ze mensen met een bescheiden inkomen op een administratief eenvoudige manier aan een kwalitatief goede woning op de privé-markt helpen.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van het pleidooi van de premier hebt u gisteren een communiqué verspreid. In dat communiqué staat te lezen dat u, als minister van Wonen, in de meerjarenbegroting reeds budgetten voor huursubsidies hebt ingeschreven. Bovendien blijkt uit diezelfde meerjarenbegroting dat die budgetten jaarlijks enorm stijgen.

Mijn vragen zijn dan ook kort en eenvoudig. Hoe wilt u het systeem van een algemene huursubsidie gestalte geven? Wanneer zal dit systeem volgens u op kruissnelheid zitten?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, het is evident dat ik achter het voorstel van de premier sta. Zijn voorstel om de renovatiewerken aan privé-huurwoningen fiscaal aftrekbaar te maken, lijkt me een goede zaak. In combinatie met een stelsel van huursubsidies zou deze maatregel de privé-huurmarkt weer kunnen dynamiseren.

Ik krijg in de commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen vaak vragen om uitleg over de zogenaamde crisis in de sociale huisvesting. Ik antwoord steeds dat de crisis zich volgens mij vooral in de sector van de privé-huurmarkt situeert.

De socialehuisvestingssector is, om het enigszins provocerend te formuleren, in feite het slachtoffer van zijn eigen succes. De huurprijs wordt in functie van het inkomen berekend. De huurders van een sociale woning of appartement betalen dan ook gemiddeld een derde tot de helft minder dan de huurders op de privé-markt. De kwaliteit van onze sociale woningen

kan de concurrentie met om het even welke andere woningen aan.

De eigendomssector is in Vlaanderen sterk uitgebouwd. Maar liefst 74 procent van de gezinnen is eigenaar van de eigen woning. Met dit percentage bevinden we ons in de wereldspits. Eigenlijk presteert niemand beter. Dit heeft veel te maken met de spreekwoordelijke baksteen in onze maag. Daarnaast speelt ook een wiskundig gegeven, met name de historisch lage rentestand, een belangrijke rol. Hoewel de vastgoedprijzen heel hoog zijn, maken mensen hun rekening en stellen ze vast dat de huurprijzen en de aflossing van de hypotheek voor het kopen of het bouwen van een eigen woning niet sterk van elkaar verschillen. Veel mensen besluiten dan ook een eigendom te verwerven. Enkel de mensen die onvoldoende geld hebben om een woning te kopen of te bouwen, blijven over op de privé-huurmarkt.

De sector van de privé-huurmarkt kan gedynamiseerd worden door gebruik te maken van twee instrumenten. De fiscale aftrek kan investeerders ertoe aanzetten opnieuw te investeren in de kwaliteit van hun huurwoningen – wat ook goed is voor de huurder. Ook een stelsel van huursubsidies is mogelijk.

Mevrouw Vogels, er is niks mis met de initiatieven van de federale overheid – noch moreel, noch formeel – want de huurwetgeving is nog altijd een federale materie. De bevoegdheid ligt bij minister van Justitie Onkelinx. Ook over fiscale aftrekken voor dergelijke investeringen kan de federale overheid beslissen.

De federale beslissingen kunnen een locomotief zijn voor wat wij gaan doen, meer bepaald een stelsel van huursubsidies invoeren. Collega's, we zullen de huursubsidies daadwerkelijk invoeren, want ze staan ook ingeschreven in het regeerakkoord. We hebben dat met elkaar afgesproken, dus pacta sunt servanda.

We zullen de huursubsidies invoeren vanaf 2007. We hebben daar ook de middelen voor. Collega's, 2006 moeten we vooral gebruiken om een werkbaar systeem uit te dokteren. We kunnen dat heel gemakkelijk beschrijven, maar in de praktijk ligt het toch moeilijker.

Eigenlijk bestaan er vandaag al Vlaamse huursubsidies. In de praktijk komt het neer op een soort ver-

huispremie. Mensen die moeten verhuizen van een ongeschikte of ongezonde woning naar een geschikte woning, kunnen een subsidie krijgen als de huurprijs voor de nieuwe woning niet hoger is dan 372 euro. Dat bedrag is veel te laag, dus dat moet worden opgetrokken.

Als we praten over het toekennen van huursubsidies, moet ook gewerkt worden aan het kwalitatieve aspect. De woningen moeten voldoen aan de kwaliteitseisen van de Vlaamse Wooncode, wat de bijbel is als het gaat over huisvesting in Vlaanderen. Verhuurders moeten zich conformeren aan het wooncomfort dat in de Vlaamse Wooncode is ingeschreven.

Volgens mij moet een huursubsidie altijd in de tijd beperkt worden. We moeten ervoor zorgen dat een vangnet niet uitgroeit tot een hangmat. Op die manier moeten we er ook voor zorgen dat het betaalbaar blijft. In Nederland wordt gewerkt met een stelsel van huursubsidies. Mijn Nederlandse collega zegt dat het na verloop van tijd een zee wordt waarin men verdrinkt, omdat er enkel bijkomt en er niets meer van afgaat. Dat is dus onbetaalbaar.

Als het gaat over werk, zetten minister Vandenbroucke en de hele regering in op een activeringsbeleid. We moeten opletten dat we geen huursubsidieval creëren. We kennen allemaal de werkloosheidsval, waarbij mensen niet genoeg impulsen voelen, omdat de uitkering vergelijkbaar is met de laagste lonen die op de arbeidsmarkt worden betaald. Als we dezelfde mensen een in de tijd onbeperkte huursubsidie geven, denk ik dat het moeilijk is om ze weer aan de actieve kant van onze samenleving te krijgen.

We moeten er ook voor zorgen dat de huursubsidies niet leiden tot een evenredige verhoging van de huurprijzen. We moeten vermijden dat de verhuurders het bedrag van de huursubsidie, 100 of 150 euro per maand, gewoon bij de huurprijs tellen, want daarmee komen we geen stap verder.

Koken kost geld. We hebben vandaag een bescheiden stelsel van huursubsidies. Daarvoor is 10 miljoen euro in de begroting ingeschreven. Het is eigenlijk een verhuisprenie. Vanaf 2007 beschikken we over 11,5 miljoen euro extra. Dat bedrag groeit verder, tot 20 miljoen euro in 2009. In het laatste jaar van de legislatuur beschikken we over 30 miljoen euro die we kunnen uitkeren in de vorm van huursubsidies. Als het van mij afhangt, worden de huursubsidies

beperkt in de tijd. Mensen kunnen in nood verkeren, maar ze kunnen zich er ook uit loswerken.

De fiscale aftrek, gecombineerd met huursubsidies, levert een drievoudige winst op. Er is een sociale winst, omdat we ervoor zorgen dat mensen die het financieel moeilijk hebben, betaalbaar kunnen huren op de privé-huurmarkt.

Er is ook een economische winst: verhuurders zullen opnieuw bereid zijn te investeren in de kwaliteit van hun woningen want ze krijgen weer een rendement. Er komen opnieuw solvabele huurders op de privé-huurmarkt. Er is tevens een maatschappelijke winst. Je zult maar in een straat wonen waar er een woning verloederd bijligt. Als opnieuw wordt geïnvesteerd in de kwaliteit en het uitzicht van de woning, profiteert iedereen daarvan.

De eerste twee sprekers stelden de pertinente vraag wat we doen met het voorstel van minister Onkelinx om de huurprijzen aan banden te leggen. Ik vind het persoonlijk geen goed idee. Het zal een averechts effect hebben, namelijk het aanbod aan privé-huurloningen zal gevoelig afnemen. Men vergeet altijd dat de verhuurder dergelijke woningen aanbiedt aan huurders met het oogmerk van rendement. Als hij geen rendement meer heeft, verkoopt hij de woningen en belegt het geld elders. We hebben vastgesteld dat tussen 1995 en nu het aantal eigenaars met 10 procent is toegenomen, namelijk van 65 naar 74 procent, ondanks de hoge vastgoedprijzen. Een van de redenen is dat heel wat verhuurders hun woningen verkocht hebben omdat ze onvoldoende rendement haalden.

Ik ben voorstander van de dubbele aanpak, namelijk van de wortel en de stok. De wortel is de fiscale aftrek bij renovaties, alsook huursubsidies. De stok is dat we niet bang mogen zijn om te werken aan de kwaliteit. De Wooninspectie doet al enkele jaren zeer goed werk. De overheid heeft het thema van de woonkwaliteit zelf op de agenda gezet en nu ziet iedereen dat probleem terwijl het 10 tot 15 jaar geleden veel groter en acuter was. Er is nog veel werk te doen, maar we zetten stappen in de goede richting.

De burgemeesters hebben ook een zeer belangrijke verantwoordelijkheid: zij kunnen woningen ongeschikt of onbewoonbaar verklaren. Men beweert soms dat politici dat niet durven omdat ze bang zijn om stemmen te verliezen, maar we stellen vandaag vast dat burgemeesters dat wel durven. Ze hebben

door dat ze er stemmen mee kunnen winnen. Mensen verdragen immers niet meer dat één woning het uitzicht van een hele buurt ontsiert. Ook hier zijn we bezig stappen in de goede richting te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, ik dank u voor het omstandige antwoord. Over dit thema is het laatste woord nog lang niet gezegd. U hebt uw persoonlijke mening over het voorstel van minister Onkelinx gegeven, dat is nog niet de mening van de Vlaamse Regering. Na gehoord te hebben wat de heer Vandenbroucke vertelde, meen ik dat er in de meerderheid verschillende visies bestaan. Er zijn heel veel tegenargumenten te geven aan wie beweert dat veel eigenaars hun huizen zullen verkopen door de righthuurprijzen. Het zou me te ver leiden daarover uit te weiden, dat is werk voor de commissie.

Ik heb het er moeilijk mee dat u steeds weer de idee oppert dat een langdurige huursubsidie ervoor zorgt dat mensen in een hangmat terecht komen. Dat is de zaken omdraaien. Het is altijd ons voorstel geweest dat je een maximumfactuur voor huur kunt bepalen als mensen meer dan 33 percent van hun inkomen aan naakte huur betalen. Dan hebben ze nog geen energiefactuur en andere vaste kosten betaald. Dan houden ze onvoldoende over om menswaardig te leven. Dat heeft niets met een hangmat te maken maar alles met een beleid waardoor kwalitatieve betaalbare woningen op de privé-markt aanwezig zijn. Het is niet de schuld van de mensen die een huursubsidie krijgen dat die woningen er niet zijn, het is de schuld van de markt. Misschien kunnen politici daarop inspelen. Zo kom ik terug bij mijn uitgangspunt, namelijk het plafonneren van de huurprijzen. Zoals gezegd, is daarover het laatste woord in dit parlement nog niet gezegd.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw verduidelijking dat er vandaag al een verhuishuursubsidie bestaat, die u wilt uitbreiden tot een meer algemene huursubsidie. U stelt ook dat u die wilt beperken in de tijd. In de commissie zullen we het daar veel uitgebreider over kunnen hebben, maar ik vind dat er dan ook een systeem moet worden opgezet waarbij mensen die van een huursubsidie kunnen genieten, worden begeleid om opnieuw terecht te komen op de arbeidsmarkt. Dat lijkt me immers het grootste probleem: die mensen worden geholpen aan een

goedkopere woning en dergelijke, maar eigenlijk helpt men hen niet met hun echte probleem. Er moet namelijk voor worden gezorgd dat ze opnieuw werk hebben, waardoor ze een hoger inkomen hebben en beter voor zichzelf kunnen zorgen.

Ik vind ook dat met die huursubsidie de verhuurders een zekerheid zullen hebben dat ze de huur kunnen ontvangen. Zo zullen de eigenaars en investeerders opnieuw investeren in het bouwen van woningen of appartementen voor de verhuur, terwijl ze vandaag vooral bouwen voor de verkoop, daar ze daar zeker van zijn. Die huursubsidie zou dat kunnen verhelpen. Wij zullen in de commissie zeker meewerken aan het zoeken naar een werkbaar systeem. Laten we hopen dat de huursubsidie in 2007 van kracht kan worden.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer de minister, ook ik dank u voor uw zeer omstandige antwoord. U hebt vele vragen beantwoord, behalve de vraag hoe het gevaar voor een prijsverhoging kan worden afgewend wanneer het systeem van huursubsidies wordt veralgemeend. Voor de duidelijkheid: ik ben geen voorstander van het rigide systeem-Onkelinx, waarbij huurprijsmaxima worden opgelegd voor alles en iedereen. Ik vind echter wel dat er voor die eigenaars die willen genieten van de verhoogde fiscale aftrekbaarheid een stok achter de deur moet zijn. Een huurprijsmaximum lijkt me daartoe een uitstekend instrument. Dan kan men echter wel die eigenaars belonen door ervoor te zorgen dat hun rendement gegarandeerd is.

Minister Marino Keulen: Het kan inderdaad niet de bedoeling zijn huursubsidies te geven aan iemand die een luxevilla verhuurt. Mijnheer Vandenbroucke, wat dat betreft zijn we het met elkaar eens. Voor wie wil genieten van huursubsidies, zullen er plafonds moeten worden gehanteerd. Dan gaat het wel over een vrijwillig gekozen systeem.

Dan heb ik nog één algemene opmerking. De Vlaamse begroting voor Wonen bedraagt 500 miljoen euro per jaar. Van dat bedrag gaat 80 percent naar de sociaal zwakkeren. Iedere dag zijn we bezig ervoor te zorgen dat die mensen een kwaliteitsvol en betaalbaar dak boven hun hoofd krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen bij het invullen van sommige vacatures

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte leden, via de media hebben we vernomen dat bedrijven 41 dagen nodig hebben om een geschikte kandidaat te vinden voor een vacature. Dat blijkt althans uit cijfers van de VDAB. Dit heeft te maken met verschillende factoren. Het vacatureprofiel is zo'n element. Meestal gaat het immers over de knelpuntberoepen, die kunnen worden gesitueerd binnen het beroeps- en technisch onderwijs: monteurs voor centrale verwarming, loodgieters, dakbedekkers enzovoort. In al deze beroepen is er een grote nood aan mensen om die vacatures in te vullen.

Een aantal bedrijven proberen dit te verhelpen op een creatieve wijze: denken we maar aan Daikin uit Oostende, dat in samenwerking met andere bedrijven in West-Vlaanderen probeert personen die kandidaat zijn voor een bepaalde seizoensgebonden betrekking een contract van onbepaalde duur aan te bieden, zodat die persoon kan worden uitgewisseld en in de loop van het jaar bij verscheidene werkgevers kan gaan werken. Dat is natuurlijk goed, maar het is geen structurele oplossing. De VDAB is goed voor 176.000 vacatures, 18.000 meer dan het jaar voordien.

Dat was 2005. Ze leveren dus goed werk, maar uit de cijfers blijkt toch ook dat er nog veel werk aan de winkel is, zeker voor de zwakkere groep die beroeps- onderwijs of technisch onderwijs volgt.

Mijnheer de minister, kunt u die onrustwekkende toestand verhelpen? Kunnen de VDAB en de scholen niet een grotere bijdrage leveren om de vacatures in te vullen? Is er geen nauwere band mogelijk tussen de school enerzijds en het bedrijf anderzijds door middel van meer stages, waardoor de leerlingen de meest recente machines leren bedienen en bij het verlaten van de school onmiddellijk kunnen worden ingeschakeld?

Kunt u meer samenwerking bewerkstelligen tussen de verschillende scholen, zodat ze meer kunnen investeren in hun machinepark? Momenteel zijn veel machines in het technische onderwijs verouderd. Als

de scholen meer kunnen samenwerken en investeren in recente machines, dan is dat ook beter voor de arbeidsmarkt.

Hoe kan gezorgd worden voor een betere loopbaanbegeleiding in de technische scholen, voordat de studenten afgestudeerd zijn, maar ook daarna? Dat is van het allergrootste belang, zeker om onze bedrijven zo competitief mogelijk te maken. Nu kan een pak vacatures niet worden ingevuld. Een jaar geleden heb ik reeds de vraag gesteld toen bij Volvo 300 vacatures niet ingevuld geraakten. Door een betere begeleiding en vorming, zowel door de VDAB als door de scholen, kan hieraan misschien verholpen worden.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, de heer De Meulemeester heeft een bijzonder brede vraag gesteld. Ik neem echter aan dat het niet de bedoeling is op vijf minuten de beleidsnota Onderwijs en Werk samen te vatten. Daarom beperk ik me tot wat hij heeft gezegd over vacatures en knelpuntvacatures.

Mijnheer De Meulemeester, de periode van 41 dagen waarnaar u verwijst, is inderdaad lang, maar ik wens toch toe te lichten wat die statistiek precies inhoudt. Het gaat om de tijd tussen de ontvangst van een vacature en de invulling ervan. Daartussen verloopt een periode waarin de vacature bekend moet worden gemaakt, mensen zich moeten kunnen melden, mensen moeten worden geselecteerd, een beslissing moet worden genomen, een arbeidscontract moet worden getekend en de aanwerving moet gebeuren. Dan wordt aan de VDAB gemeld dat de vacature ingevuld is. Met dat proces voor ogen wordt het duidelijk dat het nooit tot een heel korte periode kan worden teruggebracht. Er zijn immers allerlei beslissingen nodig.

Toch is 41 dagen inderdaad lang, al is dat niet het ergste dat we hebben meegemaakt. De mediaan lag in januari 2001 op 50 dagen. In vergelijking daarmee doen we het vandaag beter, hoewel het aantal vacatures dat door de VDAB wordt behandeld, vandaag veel hoger ligt dan in 2001. Ondanks die nuances en de precieze beschrijving van wat de statistiek inhoudt, is er duidelijk een probleem met knelpuntvacatures.

We hebben afgesproken in het kader van het meerbanenplan van de Vlaamse Regering dat de VDAB

nog eens zeer kritisch het eigen beleid zou bekijken, met name het beleid inzake knelpuntvacatures, en ons een aantal voorstellen zou doen om dat beleid nog te verbeteren. Ik onderlijn daarbij drie mogelijkheden. De eerste is een betere screening van de werkzoekenden en van de jobs die worden aangeboden.

Screening betekent dat zeer goed kan worden gemikt op welbepaalde werkzoekenden, dat die mensen uit het bestand worden gehaald en dat ze naar de bedrijven in kwestie worden gestuurd. Het veronderstelt dat voldoende fijn kan worden gesegmenteerd op basis van competenties van mensen en van de geschiedenis van mensen. Op die manier kan een veel betere matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt tot stand komen.

We zijn daarmee bezig. Op het einde van 2005 zijn we gestart met de screening van werkzoekenden die zich hebben ingeschreven voor het bouwberoep. De volgende groep die aan bod komt voor een veel fijnere screening, is de groep werkzoekenden uit de horecasector. We testen per beroepsgroep of sector uit hoe we veel beter kunnen screenen.

Ongetwijfeld is er in de breedte nood aan meer opleidingen en aan meer capaciteit om opleidingen te geven inzake knelpuntvacatures. We breiden de opleidingscapaciteit van de VDAB nog uit. Ook in het licht van het meerbanenplan van de Vlaamse Regering werd beslist om 2,2 miljoen euro extra ter beschikking te stellen van de uitbreiding van de opleidingscapaciteit. Op dit ogenblik bekijken we de zaak. Daarnaast voorzien we ook in een versterking van ons instrument 'individuele beroepsopleiding' of de opleidingen op de werkvloer, want we willen er meer en betere.

Met de VDAB moeten we proberen om de behandeling van individuele vacatures te versterken en te verbeteren. Opnieuw heeft dit te maken met opleiding. We zouden erin moeten slagen om bij het binnenkrijgen van een vacature waarvan we meteen zien dat ze moeilijk ingevuld geraakt, al onze instrumenten in te zetten, inclusief een individuele beroepsopleiding, want dat is bij dergelijke vacatures misschien de enige mogelijke oplossing. Ook dit wordt verder op punt gesteld.

Mijnheer De Meulemeester, ik geef u deze drie elementen mee als de belangrijkste denksporen in het licht van het herbekijken van het beleid inzake knelpuntvacatures. Uw vraag was breder, maar u zult

begrijpen dat ik nu niet zal proberen om het gehele beleid hier samen te vatten.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over studietoelagen in het secundair onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik was vandaag blij met de concrete informatie over de wijze waarop de studietoelagen voor het secundair onderwijs zullen worden aangepast. Dat element werd voorzien in de beleidsnota. We zijn er akkoord mee gegaan en we zijn er ook erg tevreden over.

Vandaag heb ik vernomen welk bedrag zal worden vrijgemaakt om de studietoelagen voor het secundair onderwijs aan te passen. Gisteren maakte de minister bekend dat in 10 miljoen euro wordt voorzien en dat niet alleen de inkomensgrenzen zullen worden aangepast, maar ook de bedragen van de beurzen zelf.

Ik stel vast dat een leerling in het secundair onderwijs vandaag gemiddeld 165 euro per jaar krijgt als studiebeurs. Het bedrag is afhankelijk van het gezinsinkomen en van het aantal personen ten laste. Het varieert van 93 euro tot 618 euro voor een leerling in het secundair onderwijs per schooljaar. Het maximumbedrag voor de toelagen van leerlingen in de vierde graad van het secundair onderwijs bedraagt 1403 euro per schooljaar.

Ik vind het vooral interessant om te weten wat het effect kan zijn van de extra middelen waarin wordt voorzien. Uit de cijfers blijkt dat in het schooljaar 2004-2005 aan 75.946 leerlingen een studietoelage werd toegekend en dat het totale bedrag voor het secundair onderwijs 12.497.000 euro bedroeg.

In welke mate worden de inkomensgrenzen opgetrokken? Hoeveel leerlingen meer zullen door deze aanpassing recht hebben op een studietoelage? In welke mate zal het optrekken van de studiebeurzen kostendekkend zijn voor de studiekosten?

Het is van 1981 geleden dat de bedragen werden aangepast. De kostprijs van het onderwijs is intussen fel gestegen. Sommige ouders hebben problemen om de studies van hun kinderen in het secundair onderwijs te betalen, onder meer omdat het aantal eenoudergezinnen stijgt. Wat zal het precieze effect zijn van de bijkomende middelen?

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mijnheer de voorzitter, gisteren was er een studievoormiddag over het wetenschappelijk onderzoek onder leiding van professor Bea Cantillon, besteld door de vorige Vlaamse Regering. Deze opdracht sloot aan bij de hervorming van het stelsel van studiefinanciering voor het hoger onderwijs door de vorige Vlaamse Regering.

Professor Cantillon had de volgende ambitieuze vraagstelling meegekregen. Zou het kunnen dat we onze opvatting over studiefinanciering radicaal moeten herbekijken? Moeten we eventueel kiezen voor een basisbeurs, een soort basisinkomen voor de studenten hoger onderwijs? Of moeten we veel selectiever worden en kiezen voor het Britse systeem met studieleningen? Of hebben we goed gemikt met het bestaande systeem zoals het hervormd is door de vorige regering? De studie van professor Cantillon is in zeker zin zeer geruststellend. Er gaat een geruststellend conservatisme van uit. Eigenlijk is ons systeem goed. De vorige Vlaamse Regering, en mevrouw Vanderpoorten in het bijzonder, verdienen een pluim. Er is in het hoger onderwijs een mooie hervorming tot stand gebracht. Er is heel wat extra geld geïnvesteerd. De studie zegt eigenlijk dat we goed zitten, wat de opvatting en de opbouw van het stelsel voor het hoger onderwijs betreft.

Ik heb de gelegenheid te baat genomen om een bilan op te maken van de administratieve verwerking van de aanvragen. Daar is ook goed nieuws te melden, dankzij de grote inspanningen van mijn administratie en dankzij de digitalisering.

Het minder goede nieuws betreft het beurzenstelsel voor het secundair onderwijs. Ik ben daar zelf van

geschrokken, want ik was me daarvan niet bewust. Er is een totale afkalving gebeurd van het systeem. Het budget dat in 1991 nog 17 miljoen euro bedroeg, is vandaag gezakt naar 12 miljoen euro. In 1991 ontving nog een kwart van de scholieren een beurs, vandaag is dat minder dan 1 op 6. Zowel omvang als bedrag zijn gedaald, terwijl de studiekosten gestegen zijn. Ik vind dat we dat moeten aanpakken.

We kunnen overigens tegelijk nog eens twee doelstellingen nastreven: een aanzienlijke administratie vereenvoudiging door de criteria van toekenning voor secundair en hoger onderwijs op elkaar af te stemmen. Die criteria verschillen nu enorm, waardoor we verscheidene teams nodig hebben om de dossiers op te volgen. We hebben vandaag dus geen gezinsdossiers. Als we daartoe overgaan, krijgen we een enorme administratieve vereenvoudiging. Als bijvoorbeeld de dochter aan de hogeschool gerechtigd is om een studiebeurs te ontvangen, dan is de zoon die nog secundair onderwijs volgt dat ook. Daarmee zouden we het systeem ook weer genereuzer maken in het secundair onderwijs.

Ik heb aangekondigd dat ik dat op de agenda zet. Uit voorzichtigheid houd ik daarvoor in de langetermijnprognose in mijn budget een marge van 10 miljoen euro vrij. Ik weet echter niet of ik 10 miljoen euro nodig heb om de toekenningscriteria op elkaar af te stemmen, waardoor ik de poort breder openzet en iets hogere bedragen geef. Ik houd ook de mogelijkheid open om de bedragen verschillend te maken naargelang van de richting waarin de scholier zit. Sommige richtingen zijn veel duurder dan andere. Daarom heb ik er verder niets over gezegd.

Twee jaar geleden hebben we een computersimulatie gedaan op onze databank, met het systeem van studiefinanciering zoals het toen was voor het hoger onderwijs. Daaruit bleek dat de groep scholieren die een studiebeurs kon krijgen, met 10.000 groeide. Dat is niet zoveel. Vandaag zijn er zo'n 70.000. Dat verrast me een beetje. Maar het gaat over een oude simulatie. Het gaat overigens over een simulatie in het hoger onderwijs vóór het decreet van 2004. Het is nodig om dat verder te onderzoeken. Met niet al te grote budgetten kunnen we waarschijnlijk het systeem actualiseren.

In een samenleving waar armoede aanwezig blijft en misschien zelfs erger wordt, moeten we het signaal geven dat we in het secundair onderwijs langs de inkomstenkant tussenkomen om mensen te laten

studeren, ook al is er leerplicht. Als we bovendien een signaal kunnen geven aan de ouders dat de scholieren later op basis van dezelfde criteria gerechtigd zullen zijn op een beurs voor het hoger onderwijs, dan is dat des te motiverender om door te gaan. Dit is dus potentieel een mooie hervorming. Ik ben daar erg enthousiast over. We hebben de beurzen in het secundair onderwijs wel onderschat.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dacht dat het bedrag dat u had aangekondigd, gebaseerd was op onderzoek dat daarover al was gedaan, en dat u de effecten zo beter kon inschatten, maar we kunnen dat inderdaad beter afwachten. Zoals we in de beleidsnota vooropstellen, moeten we de kosten in het secundair onderwijs beheersen, en ook het kostendekkend zijn van de studies nastreven. Wordt dat ook mee opgenomen in de financiering van het leerplichtonderwijs?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: We moeten inderdaad doorgaan met wat we in het regeerakkoord hebben aangekondigd. In het basisonderwijs moeten we het principe van de kosteloosheid kunnen waarmaken. Dat is niet zo eenvoudig, maar we moeten dat geleidelijk doen. We moeten daartoe heel duidelijk omschrijven wat wel en niet onder kosteloosheid valt, om geen verkeerde verwachtingen te hebben. In het secundair onderwijs moeten we ook aan kostenbeheersing doen en aanduiden wat maximale bijdragen zijn, die we normalerwijze van een gezin kunnen verwachten, om averechtse selectie tegen te gaan. Sommige ouders sturen misschien hun kinderen niet naar een school die een dure reputatie heeft. Dat moeten we tegengaan.

Dit brede debat gaat over veel meer dan enkel studiefinanciering en beurzen. Ik wil vermijden dat bij onze besprekingen en procedures alles met elkaar wordt gekoppeld, want dat zal niets nog vooruitgaan. Al deze zaken draaien rond dezelfde fundamentele doelstelling, meer bepaald het vermijden van financiële barrières die gelijke kansen in het onderwijs in de weg staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbouw van het jeugdsanctierecht

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de hervorming van het jeugdsanctierecht heeft in dit Vlaams Parlement al heel wat stof doen opwaaien en geleid tot een aantal hoogoplopende discussies, onder meer tussen de fractievoorzitter van de VLD en uzelf. Daarbij viel op dat sp.a telkens zweeg en aan de zijlijn bleef staan. Een paar weken geleden was er nog een rel waarbij u werd verweten dat u een soort light-versie van het strafrecht zou willen invoeren. Georganiseerde straffeloosheid was een van de punten van kritiek.

Daarnaast is er ook een gebrek aan eensgezindheid tussen Vlamingen en Franstaligen. Hun doelstellingen staan vaak lijnrecht tegenover elkaar. Mevrouw de minister, het Vlaams regeerakkoord bepaalt zeer duidelijk 'dat er uitdrukkelijk moet worden gepleit voor de uitbouw van een Vlaams jeugdsanctierecht om gericht en met rechtszekerheid voor de jongeren te kunnen optreden tegen jongeren die een ernstig misdrijf hebben gepleegd'.

Veel belangrijker nog vond ik het bijzonder duidelijke standpunt van de Vlaamse Regering van december 2004 naar aanleiding van het ontwerp van minister Onkelinx. Daarin werd zeer gefundeerde en terechte kritiek gegeven. Ten eerste heeft dit ontwerp zeer verregaande gevolgen voor de Vlaamse Gemeenschap. Ten tweede plegen een aantal bepalingen een ernstige inbreuk op de bevoegdheidsverdeling. Ten derde wordt het evenredigheidsbeginsel geschonden waarbij telkens nieuwe financiële lasten worden opgelegd. Ten vierde is het jeugdrecht niet alleen herstellend en pedagogisch maar moet het ook sanctionerend kunnen optreden. Ondanks uw kritiek werd het ontwerp in de Kamer erdoor gesluisd. Het ontwerp bleef ongewijzigd omdat er geen eensgezindheid is tussen Vlamingen en Franstaligen, aldus minister Onkelinx.

Mevrouw de minister, voor zover ik weet, is er nog altijd geen akkoord met minister Onkelinx. Vorige week kondigde zij aan dat ze twee amendementen zou indienen naar aanleiding van de bespreking

in de Senaatscommissie Justitie. Na uitiem overleg bleek echter dat er toch geen akkoord was bereikt en dat de amendementen dus niet werden ingediend.

Tot gisteren waren er geen fundamentele amendementen om grondige wijzigingen door te voeren in het ontwerp van minister Onkelinx. Vanochtend zijn dan toch een aantal amendementen neergelegd over drie belangrijke punten. Een, de uit handen gegeven jongeren die niet naar assisen gaan, zullen worden gestraft door een aparte kamer binnen de jeugdrechtbank. Twee, jongeren die voor de eerste keer een misdrijf plegen, kunnen niet uit handen worden gegeven, behalve bij zeer zware feiten zoals doodslag. Drie, gewone maatregelen zoals de plaatsing in Mol, huisarrest en plaatsingen in een open instelling zullen kunnen worden verlengd tot de jongere 23 jaar is, maar pas als de federale overheid ze meefinanciert.

Nu duren die maatregelen maximum tot de jongere 20 jaar oud is en moeten de gemeenschappen de kosten ervan alleen betalen.

Mevrouw de minister, een en ander blijft toch bijzonder onduidelijk. Het begrip 'uit handen geven' blijft behouden. Er wordt dan echter niet meer verwezen naar de correctionele rechtbank. Binnen de jeugdrechtbank zou er een aparte kamer worden opgericht. Er zijn uitvoerige voorwaarden gesteld waaraan de magistraten die in die kamer zullen zeten, moeten beantwoorden. Wat gebeurt er echter met jongeren die een eerste misdrijf hebben gepleegd dat niet valt onder moord, doodslag, slagen en verwondingen met de dood tot gevolg enzovoort?

Mevrouw de minister, beantwoorden deze amendementen volledig aan de zeer duidelijke punten van kritiek die in december 2004 werden geformuleerd? Zeer belangrijk is ook te weten of u waarborgen hebt over de financiering van een aantal maatregelen door de federale overheid. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Collega's, u weet dat we in het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering de evoluties in verband met de hervorming van het jeugdrecht zeer nauwgezet hebben opgevolgd. Mevrouw Dillen, terecht hebt u gezegd dat ze hebben geleid tot duidelijke standpunten van zowel het Vlaams Parlement als van de Vlaamse Regering.

Onze bekommernissen gingen vooral uit naar de mogelijkheid om een gedifferentieerd en gepast antwoord te geven op de daden die onze jongeren plegen. Voor ons is het belangrijk dat de jeugdrechtbank, naast beschermende en pedagogische maatregelen, ook bestraffende en herstelgerichte maatregelen kan opleggen.

Collega's, de afgelopen weken en maanden werd op regelmatige basis intensief overleg gepleegd tussen de gemeenschappen onderling en tussen de gemeenschappen en de federale regering. Gisteren heb ik een schrijven ontvangen van minister Onkelinx. In de brief stelt ze dat, conform onze afspraken, verscheidene amendementen van de regering zullen worden neergelegd in de Senaat. Het doel ervan is een uitgebreide kamer op het niveau van de jeugdrechtbank op te richten. Ook het engagement tot cofinanciering voor de verlenging van de maatregelen tot 23 jaar wordt daarin opgenomen.

Beste mensen, het is voor de eerste keer dat het voor de jeugdrechtbank mogelijk wordt om daadwerkelijk te bestraffen. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering vragen dat allang. Deze morgen werden dan ook de ongeveer 60 amendementen in de Senaat ingediend. Drie daarvan zijn voor ons zeer belangrijk. De stemming wordt volgende week gehouden.

Collega's, ik ben dan ook zeer tevreden dat de Vlaamse verzuchtingen nu eindelijk ingang hebben gevonden bij de federale overheid. We kunnen niet anders dan verheugd zijn over deze ontwikkelingen. Op basis van al deze elementen is de Vlaamse Regering dan ook bereid om met de federale overheid verder werk te maken van de meest adequate aanpak inzake de jeugdcriminaliteit, en dit zowel op het wetgevende als op het uitvoerende vlak. (*Applaus bij de meerderheid*)

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben natuurlijk tevreden dat het dossier een positieve richting uitgaat. Het tegenovergestelde zou niet correct en zelfs hypocriet zijn. Ik blijf me echter een aantal fundamentele vragen stellen waarop u niet geantwoord hebt en die ik niet heb teruggevonden in de verschillende amendementen.

Wat zal er gebeuren met jongeren die een eerste misdrijf hebben gepleegd, maar die niet vallen onder de categorie vermeld in een van de belangrijkste amendementen? Ze worden met andere woorden niet

verdacht van moord, doodslag, verkrachting, slagen en verwondingen met de dood tot gevolg enzovoort. Toch kan het gaan om ernstige misdrijven die bestraft moeten worden. Ik vind daar niets van terug. Als het gaat om een eerste feit, kunnen ze niet worden verwezen naar de kamer.

Welke straffen zullen kunnen worden uitgesproken? Daar wordt met geen woord van gerept. Kan de speciale kamer het strafwetboek integraal toepassen? Volgens mij moeten er dan een aantal fundamentele wijzigingen aan dat wetboek gebeuren.

Er is een evolutie in de positieve zin, maar ik blijf dus met een aantal fundamentele vragen zitten. Mevrouw de minister, ik vermoed dat u een aantal van mijn bekommernissen deelt. Ik durf er dan ook op aandringen dat u er nauwkeurig over waakt dat de amendementen niet worden aangepast en goed worden toegepast in de praktijk. Ik vraag om te zoeken naar oplossingen voor jongeren die een eerste misdrijf plegen, dat niet onder de al opgenomen categorie valt. We moeten waakzaam blijven en ik hoop dat u die bekommernissen zult overmaken aan uw federale collega.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problemen bij de Brakke Grond in Amsterdam

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problemen bij de Brakke Grond in Amsterdam

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, iedereen herinnert zich de leuze van Vondel: 'Hier en aan de overkant, daar en hier is Nederland'. Toen in 1974 werd beslist om de Brakke Grond op te richten, was dat volgens mij de achterliggende leuze en de opening ervan was een goede beslissing.

Iedereen die een beetje vertrouwd is met cultuur, weet echter dat het de laatste tijd erg stil is rond de Brakke Grond en dat er een aantal problemen zijn.

In Knack staat dat de problemen de laatste jaren na de komst van de heer Urmel, directeur van de Brakke Grond, zijn geïdentificeerd. Mijnheer de minister, ik weet daar net als u natuurlijk iets meer van, maar ik mag niet alles zeggen. De heer Urmel is iemand uit de privé-sector en heeft enige ervaring met het runnen van een cultuurgebeuren zoals de Brakke Grond. Bij zijn aankomst stelde hij vast dat een en ander mank liep. Hij wilde de zaak eens grondig aanpakken, maar werd achteraf megalomanie verweten. Zo heeft hij vastgesteld dat er twee ventilatietoeren zijn gebouwd die absoluut niet nodig waren, en dat zonder overleg met de burens en zonder bouwvergunning. Dat kost jaarlijks 150.000 euro. Er is daarnaast een concessieovereenkomst afgesloten met InBev voor het café-restaurant-taverne ten belope van 13.000 euro, terwijl gemakkelijk vier keer zoveel kon worden gevraagd.

Er is het feit dat expatriatievergoedingen, die worden betaald aan ambtenaren die in het buitenland zijn gedetacheerd voor de Vlaamse Regering, volledig worden uitbetaald aan mensen die slechts deeltijds in Nederland werkten. Hij heeft dus een aantal duidelijke problemen ontdekt en aan het licht gebracht. Wat werd echter zijn lot? De heer Urmel heeft daar 7 of 8 maanden gezeten, maar is er eigenlijk weggepest – dat is alleszins zijn verklaring die in Knack te lezen is. Hij heeft het hele gamma van pesterijen doorstaan, gaande tot seksuele intimidaties en dergelijke die aan hem werden toegeschreven.

Mijnheer de minister, de klachten in verband met de Brakke Grond gaan daarmee niet ophouden. Daarom heb ik enkele vragen aan u over de toekomst van de Brakke Grond. Bent u op de hoogte van al deze geschetste ontwikkelingen, die vandaag ook in Knack te lezen zijn? Ik denk wel dat u op de hoogte bent, maar welke bevoegdheid hebt u als minister van Cultuur om daar in de toekomst in in te grijpen? Ik stel namelijk vast dat een aantal collega's die werden geïnterviewd door Knack, zeggen dat het cultuurhuis in zijn huidige vorm misschien wel overbodig is geworden

Ik heb ook een vraag die eigenlijk een juridische procedure betreft, maar toch vraag ik het u. Als u niet wilt antwoorden, zal ik u dat niet kwalijk nemen. Is er een mogelijkheid tot een vorm van rehabilitatie van de heer Urmel?

Mijnheer de minister, het is fout gelopen met de heer Urmel, die duidelijk wou overgaan tot de renovatie van en een nieuw beleid voor de Brakke Grond. Wie

garandeert ons dat de nieuwe ploeg, die na hem is gekomen onder leiding van mevrouw Laconte, het beter zal doen?

Een vaak gehoord argument is dat de Brakke Grond eigenlijk niet meer beantwoordt aan een aantal concrete noden die op dit ogenblik bestaan. De Brakke Grond werd indertijd eigenlijk opgezet om Vlaamse kunstenaars tentoon te stellen in Nederland, om Vlaamse gezelschappen te laten optreden en dergelijke meer. Volgens sommigen gebeurt dat momenteel echter beter buiten de Brakke Grond om. Men heeft dat cultuurhuis eigenlijk niet meer nodig. Die band tussen Vlaanderen en Nederland kan volgens sommigen ook gerust bestaan zonder het cultuurhuis de Brakke Grond. Mijnheer de minister, ik had graag uw mening gekend over dit alles en wacht dan ook met spanning op uw antwoord. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een enigszins andere invalshoek dan de heer Arckens. Mijn verhaal is geïnspireerd door een artikel dat ik vandaag las in Knack, het blad dat denkende Vlamingen lezen. Het is eigenlijk heel merkwaardig: in april 2004 werd de heer Urmel na onderling akkoord ontslagen, waarbij toen blijkbaar duidelijk is overeengekomen dat er verder geen verklaringen meer zouden worden afgelegd over wat er toen in de Brakke Grond is gebeurd. Na 2 jaar spreekt hij nu in Knack echter vrij moedig over het een en het ander.

Een aantal eminente collega's hebben daarover trouwens ook duidelijke uitspraken gedaan, zoals de fractieleider van Groen!, maar ook de heer Vandenbossche, voorzitter van de commissie voor Cultuur. Volgens de heer Vandenbossche zouden we er misschien eens over kunnen nadenken om op een of andere manier te stoppen met de Brakke Grond.

Mijnheer de minister, net als de heer Arckens had ik graag geweten of u in feite wel op de hoogte was van wat in de Brakke Grond gebeurde. Ik stel immers vast dat de voorzitter van de raad van bestuur, de vroegere minister Weckx, reeds in april 2005 zijn ontslag heeft aangeboden. Nu blijkt echter dat hij bijna een jaar later nog steeds niet vervangen is als voorzitter van de raad van bestuur. Dan vraag ik me toch af wat men daar eigenlijk mee van plan is. Mijnheer de minister, wat bent u eigenlijk met de Brakke Grond van plan?

Ik heb gisteren de strategienota gelezen van minister Bourgeois. Die nota werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd en als stuk gedrukt. Mijnheer de minister, de Vlaamse Regering heeft zich eigenlijk duidelijk pro de Brakke Grond uitgesproken. Op bladzijde 35 van de nota staat over de Vlaamse vertegenwoordiging die sinds 1999 over een eigen vaste stek beschikt in Amsterdam: 'Zeker met die laatste instelling' – waarmee de Brakke Grond wordt bedoeld – 'is nauw overleg en een afstemming van de strategie rond de culturele aanwezigheid van Vlaanderen in Nederland noodzakelijk.'

Mijnheer de minister, ik moet u er niet van overtuigen – gezien de standpunten die u hebt ingenomen – dat de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland zeer belangrijk is. Dat is ook te lezen in de strategienota, waarin een inventaris staat over de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland op het gebied van cultuur en media. Ik denk dat de Brakke Grond daar een heel duidelijke rol in speelt.

Mijnheer de minister, wat doet u met het feit dat de heer Urmel zijn verbintenissen niet is nagekomen? Ik veronderstel dat u een audit zult organiseren. Wat bent u van plan met de Brakke Grond?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, over het verleden wil ik niet veel kwijt. In de vorige regeerperiode en door de vorige raad van bestuur werd een einde gesteld aan de overeenkomst met de voormalige directeur. Dat is inderdaad gebeurd bij onderlinge overeenkomst.

Ik heb geen enkele behoefte om er veel over te vertellen. Ik kan enkel zeggen dat er heel veel roddels worden verteld en dat de waarheid over het functioneren van de betrokkene wellicht nooit aan het licht zal komen.

Ik heb wel alle aantijgingen over de werking van de Brakke Grond ter harte genomen. Ik heb ook met de vorige directeur een lang gesprek gevoerd. De audit werd vorig jaar al uitgevoerd. Tijdens de grote vakantie van 2005 hebben we opdracht gegeven aan de administratie om alles grondig uit te pluizen en werd ook aan de nieuwe directie van de Brakke Grond opdracht gegeven om alle zaken op te vangen. Vandaag is de situatie compleet anders dan in Knack wordt geschetst. Knack geeft een goed historisch overzicht, maar over de realiteit vandaag wordt amper gesproken.

De beleidsnota van de huidige directie werd vorig jaar al goedgekeurd. Na twee en een halve maand vergaderen, heb ik de nota met volle overtuiging goedgekeurd. De huidige directie geniet dus mijn volle vertrouwen. Eind november, begin december 2005 heb ik mijn goedkeuring gegeven aan de nota, die ik in september had ontvangen.

De huidige directie heeft een schitterend plan voor de Brakke Grond, dat we helemaal kunnen onderschrijven. De problemen met de lege zaal en de toren zijn opgelost. Er rest me nog één probleem. We hebben daarover juridisch advies gevraagd, dat ik – naar men mij zegt – volgende week zou ontvangen. In het overlegcomité kunnen we dan met de vakbonden praten over de vergoeding voor mensen die in het buitenland gaan werken.

Die problematiek bespreken we de volgende weken van zodra ik het juridische advies heb binnengekregen.

Ik ben een groot voorstander van zeer nauwe samenwerking met Nederland want ik deel het citaat van Vondel volledig. In mijn beleidsnota staat een belangrijk luik over de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. De Brakke Grond heeft op dat vlak nog altijd een heel belangrijke rol te vervullen. De beleidsvisie die De Brakke Grond vandaag heeft ontwikkeld, sluit daar ook volledig bij aan. Het gaat om veel meer dan aan Vlaamse groepen in Nederland een plek geven.

Wat de raad van bestuur betreft, deze zal volgende week vrijdag op de Vlaamse Regering volledig worden ingevuld. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Arckens heeft woord.

De heer Erik Arckens: Ik ben zeer tevreden dat de minister de historische woorden deelt van politiek asylant Vondel, die om politieke redenen naar het noorden was gevlucht. De historische verwantschap tussen Vlaanderen en Nederland mag zo maar niet verloren gaan omdat het de afgelopen jaren bij De Brakke Grond een boeltje was.

We moeten inderdaad oppassen voor artikels die in de pers verschijnen. Wij weten daar alles van. Mijn vraag betreft alleen wat vandaag is verschenen. Ik ben blij dat u intussen tot een audit bent overgegaan. Ik hoop ook dat de ventilatietorens, de concessie met Inbev en zo meer onder de loep zijn genomen.

Ik heb nog een klein vraagje. De beleidsnota 2006-2009 vertrekt van een andere leest dan de leest die in de jaren tachtig gebruikelijk was. Men zou onder meer via lezingen en debatten De Brakke Grond wat meer leven inblazen. Hoeveel overlevingskansen geeft u dat project?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: U zegt, mijnheer de minister, dat het een historisch overzicht is. U hebt wel een aantal uitspraken gedaan. Ik citeer de laatste regel uit een interview. Naar aanleiding van een vraag over het overgangsjaar zegt u: “Ik ben daar volop mee bezig. De komende maanden zal alles zeer snel gaan. Meer nog, ik ben van plan om De Brakke Grond zelf meer te sturen in de toekomst.” U doet daar als minister een actuele uitspraak. Ik denk dat de raad van bestuur en de directie van De Brakke Grond hun werk moeten doen. Men kan zich vragen stellen bij de inmenging van een minister.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik heb er geen probleem mee dat u zich wenst te profileren, maar er is absoluut geen discussie tussen de raad van bestuur en de huidige directie over de invulling van De Brakke Grond. De Brakke Grond kan zich volledig vinden in het meer actief sturen en intreden in een meer actief internationaal cultuurbeleid. We willen dus niet alleen een presentatieplek in Nederland zijn, maar ook samenwerkingsverbanden opzetten en meer actief inspelen op reële drempels die Nederlanders ondervinden om naar ons toe te komen. We willen meer actieve projecten opzetten om Vlamingen en Nederlanders dichter bij elkaar te brengen.

Dit is meer dan louter en alleen een presentatieplek. In die zin heb ik verklaard dat de Vlaamse Gemeenschap, die ik als minister vertegenwoordig, actiever bij de aansturing van de Brakke Grond zal worden betrokken. Dit staat overigens ook met zoveel woorden te lezen in het goedgekeurde plan van de huidige directie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2006

– 48 (2005-2006) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

Mevrouw Heeren, secretaris, heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Instituut voor Vrede en Gewelddpreventie heeft deze begroting in samenwerking met de dienst Financiën van het Vlaams Parlement opgesteld. Ik wil er trouwens op wijzen dat deze dienst uitstekend werk levert.

De gevraagde dotatie bedraagt 900.000 euro. Dit bedrag is in de begroting 2006 ingeschreven. De verantwoording voor de aanvraag is door het Vlaams Instituut voor Vrede en Gewelddpreventie opgesteld en valt in de begroting terug te vinden.

De dienst Financiën van het Vlaams Parlement zal de boekhouding van het Vlaams Instituut voor Vrede en Gewelddpreventie in SAP bijhouden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het ontwerp van werkingsbegroting van het Vlaams Instituut voor Vrede en Gewelddpreventie voor het begrotingsjaar 2006 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Filip Dewinter, Karim Van Overmeire, Rob Verreycken, Luk Van Nieuwenhuysen en Stefaan Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken

– 698 (2005-2006) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Somers, Dany Vandenbossche, Herman Lauwers en Jos Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging

– 708 (2005-2006) – Nr. 1

Voorstellen tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, deze middag hebben de heren Dewinter en Van Dijck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van respectievelijk het voorstel van resolutie van de heren Dewinter, Van Overmeire, Verreycken, Van Nieuwenhuysen en Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken, en van het voorstel van resolutie van de heren Van Dijck, Caluwé, Somers, Vandenbossche, Lauwers en Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging.

Is het Parlement het eens met die voorstellen tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Dewinter, Van Overmeire, Verreycken, Van Nieuwenhuysen en Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken, en het voorstel van resolutie van de heren Van Dijck, Caluwé, Somers, Vandenbossche, Lauwers en Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging onmiddellijk worden behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn het voorstel van resolutie van de heren Dewinter, Van Overmeire, Verreycken, Van Nieuwenhuysen en

Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken, en het voorstel van resolutie van de heren Van Dijck, Caluwé, Somers, Vandenbossche, Lauwers en Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging.

De bespreking is geopend.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de voorzitter, wij zijn vandaag allemaal Denen. De gewelddadige acties tegen de Deense ambassades, de oproepen tot geweld tegen Deense burgers, het boycotten van Deense producten, kortom, alle acties tegen de Deense belangen zijn niet enkel tegen Denemarken gekant. Ze zijn tegen Europa gekant en tegen het vrije Westen. Ze zijn gekant tegen alles waar het vrije Westen voor staat.

De hoeksteen van onze democratie, de vrije meningsuiting, is in het gedrang en staat momenteel volop ter discussie. Ik denk dat iedere Vlaming en iedere Europeaan vandaag solidair met Denemarken moet zijn. Iedereen die met de vrije meningsuiting begaan is, moet vandaag protesteren en zijn stem laten horen. Het gaat hier immers over veel meer dan een aantal niet eens echt geslaagde cartoons in een Deens dagblad. Het gaat hier in feite over het wezen van onze democratie, over de essentie van onze Europese beschavingen.

Pim Fortuyn, zaliger gedachtenis, heeft ooit verklaard dat rivieren van bloed zijn gevloeid om ervoor te zorgen dat in Europa iedere burger vrij kan denken, vrij kan vergaderen en vrij zijn mening kan uiten. Die vrijheid van meningsuiting willen, kunnen en mogen we vandaag niet op de helling zetten omwille van de totalitaire onverdraagzaamheid die de radicale islam kenmerkt.

Ik wil in eerste instantie en naar aanleiding van de bespreking van dit voorstel van resolutie een oproep tot redelijkheid doen. Die redelijkheid moet gestoeld zijn op echte tolerantie. Het moslimfanatisme dat we momenteel meemaken, leidt niet tot tolerantie maar tot hysterie. Iedereen met een minimum aan gezond verstand zal beseffen dat het op dit moment geen zin heeft om olie op het vuur te gieten, te provoceren en de gemoederen op te hitsen. Aan de andere kant mogen we ons evenmin laten intimideren door

chantage, bedreigingen met geweld en door geweldpleging.

Ik citeer terzake graag de columnist Sylvain Ephimenco uit het dagblad Trouw. Hij schreef gisteren in de column 'Solidair met de Denen' het volgende: 'De onverdraagzame islam die het westerse, onvervreembare recht op vrijheid van meningsuiting probeert te beteugelen, bestaat echt. Sorry. Wat het Westen daar tegenoverstelt om zijn principiële waarden te verdedigen – hoe onaangenaam dit ook kan zijn voor wie het dictaat en het verbod prefereren – is bitter weinig. Men lijkt door angst verlamd.' Inderdaad, men lijkt in Europa, ook in dit parlement, ook in deze meerderheid, ook in deze regering, door angst verlamd.

U kent het ongetwijfeld: wanneer men een kikker in een pot met kokend water plaatst, springt die kikker daar meteen weer uit. Maar wanneer men een kikker in een pot met lauwwater plaatst en dat lauwe water almaar verwarmt, dan kookt die kikker en hij sterft. Hij springt daar niet uit omwille van het fysiologische verschijnsel van de gewenning. Er is niet alleen een fysiologisch verschijnsel van gewenning, er is momenteel ook een maatschappelijk en politiek verschijnsel van gewenning aan de steeds verregaandere eisen van die radicale islam. Dat mag ons niet doen besluiten om schrik te hebben, af te zien van enige reactie uit misplaatst respect of misplaatste tolerantie en omwille van misplaatste redenen allerhande. We moeten protesteren en zeker als parlement onze stem verheffen.

Dames en heren, men stelt dat het Deense cartoonincident alleen maar zou gaan over een blijk van onverdraagzaamheid, een gebrek aan respect en tolerantie van de Westerse samenleving ten aanzien van de islam. In de praktijk is net het omgekeerde het geval. Op het Europese grondgebied, het vrije Westen, valt niet af te dingen op principes en waarden. De vrije meningsuiting is misschien een van de meest fundamentele democratische principes en waarden. Wie zich hier van onze gastvrijheid bedient, moet zich aanpassen aan onze waarden en normen, onze manier van leven, en niet omgekeerd. Wat we nu meemaken, is geen geïsoleerd incident of een losstaand feit. Het maakt deel uit van steeds verregaandere eisen die we op den duur als evident en voor de hand liggend gaan beschouwen en waarover we zelfs uiteindelijk niet meer discussiëren of praten.

Het gescheiden zwemmen van mannen en vrouwen in een aantal zwembaden, zoals bij ons in Ant-

werpen het geval is, op vraag van de islamitische gemeenschap; geen varkensvlees meer serveren in de schoolrefters; kruisbeelden verwijderen uit gemeenschapscentra; kerstbomen die in de Elzas uit de scholen verdwijnen, als katholiek symbool een belediging voor de islam en ga zo maar door. Waar moet dat uiteindelijk eindigen? Met een index van verboden boeken? Dat hebben we al eens gehad, zovele jaren geleden.

Met zelfcensuur? U lacht, maar daar wordt nu op aangedrongen met betrekking tot het carnaval in Aalst. Met een aantal andere beperkingen – die ik niet ga noemen om u niet te schokken – ten aanzien van voor de hand liggende dingen en verworvenheden in onze samenleving? Ik vraag het me af.

Ik wil er de leden van de meerderheid ook even op wijzen dat landen die zij met veel enthousiasme Europa willen binnenhalen, momenteel voorop staan in de strijd voor de beperking van de vrije meningsuiting. Zo is Turkije stichtend lid van de OIC, de Organization of the Islamic Conferences. Die organisatie bestaat uit 56 islamitische lidstaten. De voorstanders van de toetreding van Turkije zullen er graag kennis van nemen dat die organisatie met grote bezorgdheid en ontsteltenis het voortduren van de heiligschennis en de godslastering begaan in naam van de vrije meningsuiting door sommige publicaties in Europa die de karikaturen van de profeet Mohammed hebben afgebeeld, eerst verschenen in een Deense krant in september vorig jaar, vaststelt.

De organisatie stelt ‘dat grenzen aan de vrijheid van meningsuiting in acht moeten worden genomen en dat godslastering ten aanzien van de profeet buiten de grenzen van het fatsoen en de vrijheid van meningsuiting valt.’ Ik citeer verder: ‘De OIC spoort de wereldleiders aan snel de offensieve campagne tegen de profeet Mohammed te beëindigen, in het belang van vrede en veiligheid.’ In nauwelijks verholen bewoordingen wordt er dus gedreigd met geweld als de vrijheid van meningsuiting in Europa niet wordt beperkt. Turkije: binnenkort lidstaat van Europa en stichtend lid van de OIC.

Het cartoonincident toont nogmaals aan hoe kwetsbaar het multiculturele model wel is. Het multiculturalisme gaat ervan uit dat verschillende beschavingen, godsdiensten en samenlevingsvormen zonder probleem met elkaar kunnen samenleven op het grondgebied van een land of een continent, zolang, zo zegt men ons, er maar voldoende respect is voor elkaar. Het grote probleem is dat de verschillende

godsdiensten en maatschappijmodellen die men nu in die multiculturele smeltkroes wil samenbrengen, soms wel heel erg tegengestelde normen, waarden en rechtsregels kennen. Dat blijkt vandaag. Om de goede vrede zijn wij westerlingen, Europeanen, onder het vaandel van verdraagzaamheid, tolerantie en respect, geneigd om alsmaar toe te geven aan alle mogelijke eisen, wensen en verzuchtingen, ook van de islamitische gemeenschap. Ik stel echter vast dat men eerst een vinger neemt, en dan een hand, om uiteindelijk de hele arm te nemen, en ik vraag me af waar dat allemaal moet eindigen.

Als we toegeven aan dat alles, zagen we de poten onder de stoel van de westerse democratie vandaan. Het multiculturele model is in de praktijk niet werkbaar: dat is de voorbije maanden al ettelijke keren gebleken en blijkt vandaag nog maar eens. Dat model gaat er immers van uit dat de samenleving maakbaar is, en dat de mens een product is van die maakbare samenleving. Identiteit, culturele eigenheid, waarden, normen, etniciteit – ik durf het bijna niet uit te spreken – en afkomst spelen er geen enkele rol meer. Het is het verhaal van de kat die wordt geboren in de viswinkel, en waarvan de multiculturalisten veronderstellen dat die kat, omdat hij daar geboren is, ook meteen schubben, kieuwen en vinnen heeft.

Het multiculturele model ontwricht onze samenleving, ondermijnt de sociale cohesie en, zoals vandaag blijkt, de waardecohesie, die noodzakelijk is om een maatschappij goed te laten functioneren. In de praktijk blijkt opnieuw dat het multiculturele model ongeveer alles in vraag stelt en de beschaving waarvoor onze voorouders eeuwenlang hebben geijverd op de helling zet.

Dames en heren, net zoals iedereen heeft ook de hier verblijvende islamitische gemeenschap en minderheid het recht haar mening te uiten en te protesteren of te betogen. Ze hebben echter formeel niet het recht de fundamenten van onze democratie te ondergraven. Indien de islamitische minderheden onze waarden en normen, onze manier van leven en de vrije meningsuiting als fundament van onze democratie verfoeien en verachtelijk vinden, dan houdt niets hen tegen om naar de landen te gaan waar die niet bestaan, misschien hun landen van herkomst, waar er andere waarden en normen en een andere manier van leven op na worden gehouden. Wat dat betreft: oost west, thuis ongetwijfeld best.

Ik ben blij dat de minister-president en verschillende andere ministers eraan gehouden hebben het

debat bij te wonen. Het is immers belangrijk dat de regering hier vertegenwoordigd is. Het valt me in elk geval op dat zowel de Vlaamse Regering als de federale regering op geen enkel moment en op geen enkele manier hun steun of solidariteit met de Deense regering hebben geuit. Dat gebeurt ook niet in de resolutie van de meerderheid die hier vandaag voorligt: geen woord over solidariteit met de Denen, de Deense bevolking of regering.

Mijnheer de minister-president, mag ik u herinneren aan de zaak-Remmery? In die zaak legde de regering veel minder schroom aan de dag. Enthousiast huurde de regering snel hele pagina's af in de kranten, zonder het onderzoek af te wachten, wat ze achteraf gezien misschien toch beter had gedaan. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Toen kon het echter niet op. De multiculturaliteit, het antiracisme en de verdraagzaamheid moesten beleden worden, snel, veel en maximaal. Vandaag echter geen woord, geen teken van solidariteit, niets. De Denen zijn blijkbaar iets minder waard dan een werknemster van de firma Remmery. Ik noteer het.

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u alsnog de moeite zult nemen om u aan te sluiten bij bijvoorbeeld de Franse president Chirac, die twee dagen geleden nog uitdrukkelijk en ostentatief zijn solidariteit en steun heeft betuigd aan de Deense regering, de Deense premier Rasmussen en aan het Deense volk, en uitdrukkelijk heeft gesteld dat er niet mag worden getornd aan de vrije meningsuiting.

De Deense cartoons staan intussen symbool voor die vrije meningsuiting. Ik zou u willen aansporen ten minste een steunbetuiging te uiten en u aan te sluiten bij de resolutie die straks ongetwijfeld zal worden goedgekeurd, en dat uitdrukkelijk via een schrijven namens de Vlaamse Regering aan de Deense regering.

Dames en heren van de meerderheid, de resolutie die wij hebben ingediend, is klaar en duidelijk en heeft in elk geval de verdienste dat ze u heeft aangespoord, of liever verplicht, een initiatief te nemen. Ik heb trouwens gehoord dat het een moeilijke bevalling was en dat het niet meeviel alle neuzen in dezelfde richting te doen wijzen. Als het de bescheiden rol kan zijn van de oppositie dat het debat ten minste wordt gevoerd vandaag en dat ons parlement als eerste in het land een signaal geeft, dan ben ik al heel tevreden.

Ik herhaal dat het voorliggende voorstel van resolutie van de meerderheid wazig en voor heel veel inter-

pretaties vatbaar is. Het voorstel van resolutie van de meerderheid heeft het op geen enkel moment over solidariteit met het Deense volk, met Denemarken of met de Deense Regering.

Het voorstel van resolutie van de meerderheid is niet het voorstel van resolutie dat ik zou hebben geschreven, maar toch zullen we voor stemmen. We doen dat omdat het nu niet het moment is voor tekstexegese of voor discussies over punten en komma's. Dit is niet het moment om partijpolitieke steekspelletjes te spelen, maar wel om eensgezind en unaniem het signaal – hoe bescheiden dat ook moge zijn – te geven als parlement dat de vrije meningsuiting in Europa, en dus ook bij ons, onaantastbaar is.

We hopen daarom dat ook aan de andere kant van de barrière, bij de meerderheid, de moeite wordt gedaan om ook voor ons voorstel van resolutie te stemmen – al is dit ongetwijfeld ijdele hoop – en om op die manier een duidelijk signaal te geven: een signaal van solidariteit met de Deense regering en het Deense volk.

Ik besluit mijn betoog met een Deens slotwoord. Het is heel simpel. Ik roep in het Deens op tot vrije meningsuiting, want we willen vrije meningsuiting voor iedereen in Europa, ook voor degenen die hier te gast zijn en hun lot willen verbinden aan dat van onze gemeenschap, tot welke geloofsovertuiging ze ook mogen behoren. Fri mening! (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, een paar spotprenten in een Deense krant bevatten afbeeldingen van de profeet Mohammed en dat leidt in diverse landen tot fel protest van moslims die zich ernstig gekrenkt voelen.

Het is belangrijk om eerst vast te stellen dat het protest in ons land geweldloos bleef – 'vooralsnog' voeg ik hier voorzichtigheidshalve toe. Het is ook belangrijk om te onderlijnen dat de verontwaardiging van de moslimgemeenschap daardoor niet minder werd gehoord, dat hun signaal daardoor niet minder overtuigend overkwam.

Moslims voelen zich gekwetst. Er wordt immers gespot met een fundamenteel element van hun godsdienstbeleving. In hun godsdienstbeleving rust een taboe op het afbeelden van de profeet. Het is goed om dat te weten. Uiteraard wordt een cartoon in dat geval beschouwd als een provocatie. Een afbeelding

waarin een tulband een bom wordt, beschouwt een moslim als een gebrek aan respect.

We moeten beginnen met de vaststelling dat moslims het onvervreembare recht hebben om hun ergeris hierover vreedzaam te uiten. In ons land is dat gebeurd. In andere landen is het protest jammer genoeg wel ontaard. Beelden van gewelddaden op Deense en op westerse gebouwen hebben de publieke opinie geschokt. Fatwa's werden uitgesproken en de rellen hebben ondertussen zelfs al het leven van enkele mensen gekost.

Voor de CD&V-fractie moet er een scherp onderscheid worden gemaakt tussen twee zaken. Enerzijds is er het morele oordeel dat men vanuit overwegingen van goed fatsoen, respect en goede smaak kan hebben over dit soort van cartoons. Anderzijds zijn er de grenzen die een rechtsstaat trekt en moet trekken om te bepalen welke reacties onaanvaardbaar zijn, indien iemand zich geprovoceerd voelt door een uiting die valt onder de grondwettelijk verzekerde persvrijheid en vrijheid van meningsuiting.

Laat ons eerst ingaan op het eerste punt. Is het wel heilzaam om de spot te drijven met overtuigingen die anderen na aan het hart liggen? In het seculiere Vlaanderen is het al zolang bij vele opiniemakers in de mode om het religieuze te ridiculiseren, dat vele praktiserende katholieken de schouders ophalen bij alweer een reclamespot over Christus of een Maria met ontblote borsten. Lucebert dichtte een prachtige regel: 'Alles van waarde is weerloos.' Het verklaart waarom velen zich niet militant verweren, ook al vinden ze dergelijke meningsuitingen vaak smake-loos en niet respectvol.

Wie de persvrijheid en het recht op vrije meningsuiting enkel doet neerkomen op het recht om anderen te kwetsen, draagt niet bij tot het slaan van bruggen tussen mensen. Het is een morele en deontologische afweging die elke journalist en auteur zelf moet maken: wat is informatie en wat is provocatie? De grenzen van de wet aftasten staat nog niet gelijk met een publieke moraal. 'Quid leges sine moribus', zei Horatius: met wetten vang je niets aan zonder een zedelijke onderbouw.

Het is een fantastische paradox: de ene wil bepaalde uitingen verbieden, voor de andere is dat begrijpelijkerwijs al voldoende reden om het provocerende materiaal zeker nog eens te publiceren. Enkelen betreurden zelfs de excuses die de Deense krant aanbod. Een geste van wellevendheid tegenover wie men gekrenkt heeft, wordt dan ineens gezien als

capitulatie, als het opgeven van het heilige beginsel van de persvrijheid. Dat wordt onvermijdelijk een vicieuze cirkel als wederzijds respect niet het vertrekpunt is.

Getuigen de bewuste cartoons van respect en goede smaak? CD&V vindt van niet. Wij begrijpen de verontwaardiging van de moslims. Maar verantwoordt hun karakter de gewelddadige reacties in de moslim-wereld? Natuurlijk niet.

Dat is het tweede punt in ons fundamenteel onderscheid: zelfs als wij ons geprovoceerd voelen en bele digd in het diepst van onze overtuiging, dan nog kiezen we er in onze samenleving voor om geloof en politiek duidelijk te scheiden. We kiezen ervoor om de vrijheid van meningsuiting te beschermen als een van onze waardevolste fundamentele rechten. Het citaat van Voltaire, 'Je ne suis pas d'accord avec ce que vous dites, mais je me battrai jusqu'au bout pour que vous puissiez le dire', zegt het glashelder. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Ook de moslimgemeenschap moet verstaan dat zij recht heeft op haar gevoelens van verontwaardiging, maar dat ze die niet mag omzetten in geweldplegingen. Het is een onderscheid dat de meeste rechtgeaarde moslims maken. Zeker in ons land stellen we dat vast. Toch zijn extremisten in staat zijn om grote delen van de bevolking op te juttten.

Daarom zeggen wij: laat ons investeren in het respectvol gesprek met moslims in ons land. Laten we ruimte geven aan wie de islam mee wil loodsen in datgene waar we zelf eeuwen over deden, en dat we met veel westerse arrogantie 'de moderniteit' noemen. We zullen hun uitleggen waarom belijdende christenen geen actie ondernemen tegen de eerste prijs voor een geeuwende Jezus op het cartoonfestival van Knokke-Heist. Mogelijks zullen de moslims ons dan helpen herinneren aan een ander citaat van Voltaire: 'La honte tombera sur ceux qui ont trahi leurs convictions.'

Uiteindelijk zal het blijken neer te komen op een essentiële waarde van elke beschaafde samenleving: respect. Gisteren wees de werkgroep Relatieopbouw Moslims-Christenen van Kerkwerk Multicultureel Samenleven op de ethische verantwoordelijkheid van iedereen om zijn rechten – op godsdienstbeleving of op de vrije meningsuiting – te beoefenen in wat zij noemen 'een geest van samenlevingsopbouw'.

De juridische vaststelling dat de wet me toelaat om met een ander te lachen is bijzonder mager als basis

van samenleven. Het is evenmin vruchtbaar om de vrijheid van godsdienstbeleving te verwarren met een of andere claim om een humorloze samenleving te mogen opbouwen waarin ironie niet wordt aanvaard. Beide extremen moeten absoluut worden omzeild. Dat vergt overleg, bijvoorbeeld binnen een religieus-levensbeschouwelijke dialoog.

In Brussel en Gent, en wellicht ook elders, ontstonden platforms geïnspireerd door ervaringen in Marseille. Als er gewelddadige conflicten op basis van levensbeschouwelijke conflicten dreigen, zetten de leiders van verschillende religies zich zij aan zij om op te roepen tot een vreedzame dialoog.

De oproep van de eigen leiders is nu eenmaal overtuigender dan het belerende vingertje van de zichzelf geëmancipeerd wanende postmodernist, die vindt dat iedereen maar even onverschillig moet zijn als hijzelf over zaken die met levensovertuiging te maken hebben. Mevrouw Smet heeft voorstellen geformuleerd om vanuit het Vlaams Parlement bijdragen te leveren voor dit soort dialoog. Ik wens dat daarvan werk wordt gemaakt.

Ik kan mijn rede niet afsluiten zonder in het kader van mijn vrije meningsuiting een bedenking te formuleren ten aanzien van een partij die uit deze discussie met onthutsend opportunisme garen tracht te spinnen. Ik zal beschrijven over welke partij het gaat.

Het gaat over de partij die nog geen week geleden in de commissie voor Cultuur over subsidiebeperkingen sprak ten aanzien van een Antwerps cultureel initiatief dat, met een stevige knipoog, de communistische beeldtaal had verwerkt in haar aankondiging, omdat zo iets volgens deze partij voor vele Vlamingen choquerend zou zijn. Het gaat over de partij die in onze plenaire zitting verklaart dat als ze aan de macht zou komen, wil beginnen met het dichtdraaien van de subsidiekraan voor de KVS, omdat die voorstellingen programmeert die ze aanstootgevend vindt. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

Het gaat over de partij die enkele maanden geleden vond dat minister Anciaux dringend de subsidies aan het weekblad 'Brussel Deze Week' moest herzien, omdat ze er al zes en een half jaar onvoldoende in aan bod kwam. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Blijkbaar kwetst de waarheid.

Nog afgezien van de vaststelling dat die partij daarmee erkende dat er een volmaakte gelijkheid bestaat

tussen het voor racisme veroordeelde Vlaams Blok en het huidige Vlaams Belang, bleek hier duidelijk dat deze partij de beginselen van de persvrijheid en de vrije meningsuiting nogal selectief hanteert. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

Wanneer diezelfde partij vandaag lessen in democratie tracht te geven, en haar geloof belijdt in de vrije meningsuiting als fundamenteel mensenrecht, dan kan ik enkel zeggen: 'Als de vos de passie preekt, boer let op uw ganzen.' Het is misschien een goed onderwerp voor een aangepaste cartoon. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Vanackere, ik betreur zeer dat u, op een moment dat de vrije meningsuiting in het gedrang is, op een moment dat we hier eensgezind een signaal kunnen geven en wij bereid zijn het voorstel van resolutie van de meerderheid goed te keuren, het nodig vindt om er een partijpolitiek steekspel van te maken. Uiteindelijk wordt het debat over de vrije meningsuiting opnieuw gereduceerd tot een langgerekte aanval, niet op diegenen die op dit moment de vrije meningsuiting op de helling zetten maar wel op het Vlaams Belang dat het initiatief tot het debat heeft genomen.

Mijnheer Vanackere, ik ga er geen scheldpartij van maken tegen uw partij of een andere zoals u dat hebt gedaan tegen ons. Voor ons is het principe van de vrije meningsuiting te belangrijk om het te laten verworden tot een scheldpartij. Dat laat ik aan u over want u hebt blijkbaar geen andere argumenten.

Als het subsidiëren van projecten door de overheid het criterium voor vrije meningsuiting is, dan heb ik er in elk geval helemaal niets van begrepen. Op dit moment zijn er partijen binnen de meerderheid, spirit, sp.a en misschien nog andere, procedures aan het inleiden om van de grootste partij van dit land, die de mening van 1 miljoen Vlamingen vertegenwoordigt, de partijsubsidies af te nemen. Als ik uw redenering logisch en consequent doortrek, bent u allemaal fundamenteel gekant tegen de vrije meningsuiting. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, sinds het verschijnen van een aantal cartoons zijn de gemoederen hoog opgelaaaid, in het buitenland en ook in ons land. Bij de aanvang van dit debat waren er waarschijnlijk een aantal mensen die

zich de vraag hebben gesteld of het wel zinvol is om in dat klimaat in het parlement een debat erover te voeren. Het zou echter een historische fout zijn om het debat over te laten aan extremisten zoals de heer Abou Jahjah, die de joodse gemeenschap probeert te kwetsen en te vernederen, of extreem-rechts hier aanwezig dat het debat probeert te gebruiken om de mensen angst aan te jagen en de onzekerheid in de samenleving te vergroten. Dit parlement is immers de plek bij uitstek om over fundamentele waarden, vrijheden en rechten van mensen te spreken.

De rellen in onze samenleving veroorzaken grote onzekerheid bij de mensen. De mensen voelen instinctief aan dat er fundamentele waarden in het geding zijn. Ze vinden het een bedreigend debat. De discussie hangt heel nauw samen met een belangrijke maatschappelijke, sociologische evolutie, ook in Vlaanderen. Onze samenleving is immers op heel korte tijd een multiculturele samenleving geworden, gekenmerkt door grote diversiteit. De vraag is nu hoe we die diversiteit zo goed mogelijk kunnen managen.

De grond van de zaak is duidelijk, 175 jaar geleden hebben we een Grondwet goedgekeurd. In die Grondwet staan een aantal fundamentele rechten en vrijheden voor iedereen zoals het recht op vrije meningsuiting, de vrijheid van drukpers en de scheiding van kerk en staat. In deze rel zijn al die fundamentele rechten in beeld gekomen.

En wie zich de vraag stelt of die rechten absoluut zijn, moet weten dat dit niet het geval is. Er is geen enkel grondwettelijk recht absoluut! Maar de beperkingen aan deze rechten en aan deze vrijheden worden bij wet, en alleen bij wet, vastgelegd. Dat gebeurt niet op straat, niet door mensen te intimideren, niet door een beroep te doen op een of ander heilig boek. Dat gebeurt alleen bij wet! En het respect voor die uitzonderingen wordt ook niet op straat, ook niet met brandstichting, ook niet met intimidatie afgedwongen. Dat gebeurt voor de rechtbank! Zo werkt een liberale rechtsstaat zoals de onze.

Mensen kunnen zich gekwetst voelen door die cartoons. Ik heb daar heel veel begrip voor. Mensen die worden geraakt in hun diepste religieuze overtuiging, zijn waarschijnlijk op een gelijkaardige manier gekwetst als bijvoorbeeld nationalistes als met hun vlag wordt gespot. Elke mens heeft waarden, overtuigingen waarin hij diep gekwetst kan worden. We kunnen daar alleen maar respect voor opbrengen.

Mensen kunnen pijn hebben. Mensen kunnen protesteren door vrije tribunes te schrijven, door te betogen. Ze moeten echter steeds binnen de grenzen van de rechtsstaat blijven. Ze mogen nooit overgaan tot intimidatie of geweld. In een liberale rechtsstaat staat het vrij om elke mening te bekritisieren maar niet het recht op het hebben van een dergelijke mening.

Ik vrees echter dat het debat veel dieper gaat en veel essentiëler is dan een discussie over het recht op vrije meningsuiting. Radicale, extremistische moslims eisen van de samenleving dat iedereen de fundamentele principes van hun geloofsovertuiging respecteert, aanvaardt, naleeft. Eigenlijk vraagt een aantal extremistische, radicale moslims dat ook niet-gelovigen de regels van hun heilig boek naleven. De kernvraag die rijst, is de volgende: Moeten wij, gelet op de nieuwe realiteit van de multiculturele samenleving, onze fundamentele waarden, vrijheden, rechten al dan niet herijken? Moeten we naar elkaar toegroeien door compromissen te sluiten over die universele waarden? Moeten we die universele waarden laten opschuiven om een betere cohesie te realiseren met welk heilig boek dan ook? Collega's, ik denk het niet. Ik ben overtuigd van het omgekeerde.

Voor het eerst in vele decennia maken wij hier mee dat mensen onze fundamentele rechten en vrijheden openlijk contesteren omdat ze niet in overeenstemming zijn met hun geloofsovertuiging, met hun opvattingen. Op een dergelijk moment is het onze plicht, ook van het parlement, om die fundamentele rechten en vrijheden principieel, onverkort en voluit te verdedigen. En waarom moeten we dat doen? Omdat die rechten en vrijheden universeel zijn! Ze gelden voor elke mens, hier en elders in de wereld. Elke mens moet daar een beroep op kunnen doen. Het is de garantie dat elke mens kan huwen met wie hij wil, kan studeren wat hij wil, het beroep kan uitoefenen dat hij wil, de mening kan verkondigen die hij wil, in een godsdienst geloven of niet geloven als hij dat wil.

Het probleem in onze huidige samenleving is dat veel mensen tekort worden gedaan in hun rechten, ook in Vlaanderen. Ze worden juist tekortgedaan in naam van een geloofsovertuiging van degenen die vandaag het hardst protesteren tegen de zogenaamde schending van die overtuiging. En, mijnheer Dewinter, wij verdedigen die ook omdat wij, in tegenstelling tot wat u daarnet hebt gezegd, wel degelijk geloven in de vrijheid van elke mens. In tegenstelling tot uw

verhaal over de kat in de viswinkel, geloven wij dat mensen niet zijn opgesloten in hun culturele achtergrond, niet zijn opgesloten in hun religie! Wij geloven principieel dat ze de mogelijkheid hebben om zich daaraan te onttrekken, zich te emanciperen, hun lot in eigen handen te nemen en hun eigen toekomst op te bouwen.

En dat, mijnheer Dewinter, kan uw kat in haar viswinkel niet! Dat is juist het onderscheid tussen mijn liberale overtuiging en uw extreem-rechtse standpunten en kijk op de mens. (*Applaus bij de meerderheid*)

Dames en heren, elke geloofsovertuiging heeft hier een volwaardige plaats. Elke mens verdient respect voor de dingen die hij belangrijk vindt op voorwaarde dat het geloof de rechten en vrijheden van elke medemens respecteert.

De multiculturele samenleving is een realiteit. De diversiteit in Vlaanderen zal – en dat is mijn overtuiging – alleen maar toenemen. Ik juich die diversiteit principieel toe, want het is de keerzijde van vrijheid. Zonder vrijheid geen verschil, zonder verschil of diversiteit geen vrijheid. Wil de multiculturele samenleving overeind blijven en kansen hebben, dan kan ze niet worden gebouwd op een pluralisme van waarden, van rechten en vrijheden. Ze moet stoeien op een gemeenschappelijke en gedeelde sokkel. In Vlaanderen, Europa en eigenlijk in de wereld kan dit geen andere sokkel zijn dan onze westerse waarden van vrijheid en gelijkheid van iedereen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, ik kan me grotendeels vinden in de uiteenzettingen van de heren Vanackere en Somers. Ik wil bij wijze van inleiding een uitspraak citeren van Willy Claes. Ze is in dit parlement al dikwijls gebruikt, onder meer door het Vlaams Belang. De heer Claes, voormalig sp.a-minister en toenmalig secretaris-generaal van de NAVO, stelde na de val van het IJzeren Gordijn dat de islam de grootste bedreiging is geworden voor de wereldvrede. Die uitspraak was op het eerste gezicht ongelukkig omdat er op die manier verwarring ontstaat tussen islamisme en islam. Er is met name geen eenduidige islamitische cultuur, net zoals er geen eenduidige christelijke cultuur bestaat. Wij, westerlingen, begrijpen dat het christendom is

uitgewaaierd in verschillende strekkingen en dat het verschil tussen anglicanen, calvinisten, katholieken en Russisch-orthodoxe christenen bijzonder groot is. Dezelfde diversiteit is aanwezig in de islamitische scholen. Ook binnen de grote stromingen van soennieten en sjiieten zijn er zeer diverse strekkingen.

De uitspraak van de heer Claes is niet verwerpelijk omdat hij misschien preventief heeft gewaarschuwd voor uitwassen van bepaalde fundamentalistische minderheidsgroepen, of liever minderheidsgroepen die de islam gebruiken om hun belangen te dienen. In die zin is de waarschuwing van de heer Claes waardevol. Elke goedmenende gelovige of zelfs niet-gelovige moet waakzaam zijn voor excessen, moet weten waar de religieuze vrijheid ophoudt en de psychiatrie begint. Dat geldt voor alle religies en levensbeschouwingen. De islam vormt daarop geen uitzondering. Ik zeg dat niet, maar wel de heer Souissi, voorzitter van de Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims.

In dit debat staan de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de vrijheid van godsdienst en de scheiding van kerk en staat in onze westerse samenleving ter discussie. We gaan ervan uit dat dit de grondpijlers zijn van een democratische rechtsstaat. Ik volg de heer Somers helemaal wanneer hij zegt dat de vrijheid van meningsuiting, en trouwens alle grondwettelijke vrijheden, worden beperkt door de wet. We hebben op dat vlak de voorbije twintig tot dertig jaar heel wat wetgeving gekend.

Wie zich geschokt, beledigd of wat dan ook voelt, moet de weg volgen die iedereen moet volgen en via de rechtbank gaan. De rechtbank is de plaats waar dit moet worden uitgevochten, de plaats waar rechters in alle wijsheid kunnen oordelen of er al dan niet een schending is van de wetten die de vrijheid van meningsuiting of de persvrijheid beperken. Dat wil zeggen dat volgens ons alle publicaties ongecensureerd moeten kunnen gebeuren. Dat is trouwens een van de basisprincipes van onze staat: de preventieve censuur is het eerste waartegen men 175 jaar geleden heeft opgetreden.

Ik zeg wel dat publicaties ongecensureerd moeten kunnen, maar ik volg ook de stelling van de heer Deweerdt in een opiniestuk in *De Tijd*: 'Dat wil natuurlijk niet zeggen dat alles kan.' Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de pers, in dit geval de betrokken krant, geen verantwoordelijkheid draagt en dat die krant intern in haar redactie niet moet afwegen of

zoiets wordt gepubliceerd of niet. Alleszins is het zo dat niets de moslimgemeenschappen in ons land of in andere landen tegenhoudt om zich, in het kader van wat hier daarstraks al gezegd is, namelijk het opbrengen van respect voor religieuze symbolen, te wenden tot de rechtbank in Denemarken. Ik heb vandaag trouwens gelezen dat dat ook zal gebeuren. Dat is waar het hier eigenlijk over gaat.

Bovendien is het zo dat, als men de wijze bekijkt waarop die cartoons tot stand kwamen en de beslissing die de krant daarover heeft genomen, een zeer grote verantwoordelijkheid voor wat zich nu afspeelt ligt bij de betrokken krant. Als we hier een resolutie neerleggen, dan is dat in de eerste plaats om te zeggen dat we achter de grondwettelijke vrijheden staan en dat we niet accepteren dat reacties totaal niet in verhouding staan tot waarover het gaat. Daar bestaat inderdaad een juridische structuur voor, daar bestaat een rechtsstaat voor. In onze samenleving moet men zich wenden tot die instanties die daarover kunnen oordelen. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, was de wereld maar zo eenvoudig als de heer Dewinter hem voorstelde. Je hebt wij en zij, namelijk wij, de goeden, en zij, de slechten, en binnen deze context kan alles worden uitgelegd. Het zijn wij die de slachtoffers zijn van een aantal onschuldige cartoons en de Denen zijn de grootste slachtoffers. Was de wereld maar zo eenvoudig als de heer Dewinter hem voorstelt, maar zo simpel is het niet, wij de goeden, zij de slechten.

Natuurlijk is er het recht op vrije meningsuiting, in de context die daarnet werd gesteld, gelimiteerd door de wetgever. Er is ook het zeer bewust provocerende karakter van de cartoons. Iedereen die de geschiedenis daarvan heeft gelezen, weet dat ondertussen. Kijk ook naar de selectieve provocatie: diezelfde krant die deze cartoons bewust heeft gekozen, heeft ook een aantal cartoons niet gepubliceerd omdat ze provocerend waren voor haar lezers. De krant was zich dus zeer sterk bewust van de gevolgen van wat ze deed. Er is ook de Deense regering die op een zeer formele manier is omgegaan met deze heisa en die zelfs heeft geweigerd om de ambassadeurs te ontvangen en hun gewoon uitleg te geven over het geheel. Dat alleen al had een reeks problemen kunnen voorkomen.

Er is natuurlijk ook het gewelddadige gevolg van deze cartoons. Van dit gewelddadig protest distantiëren we ons natuurlijk heel erg, daar hebben we niks mee te maken en dat veroordelen we ook krachtig in deze tekst die we samen hebben opgesteld. Er is echter ook het niet-gewelddadige protest. Dat is mogelijk, het niet-gewelddadige protest kan in onze context.

Er is ook de politieke recuperatie van wat zich afspeelt.

Er is de politieke recuperatie in het buitenland. Heel wat protesten zijn terug te voeren tot politieke recuperatie, die ook in dit parlement speelt. Wij zeggen duidelijk dat wij elk politiek misbruik van godsdienst voor extreme politieke strekkingen veroordelen. Het gaat over u, mijnheer Dewinter: u gaat op een heel extreme manier met het probleem om.

De vraag is waar vandaag in Vlaanderen een probleem rijst. Er bestaat op dit moment in Vlaanderen geen probleem van vrije meningsuiting. Niemand zegt dat de cartoons niet gepubliceerd kunnen worden. Niemand stelt het recht op vrije godsdienstbeleving in vraag, en niemand stelt de vrije pers in vraag. Er is alleen een discussie aan de gang die de pers zelf heeft aangezwengeld, over de verantwoordelijkheid van de pers en de redactionele discussies hierover. Geen enkele politicus trekt dit in vraag.

Zo is er ook de scheiding tussen godsdienst en staat. Niemand stelt dit principe in vraag. Alleen was er een vreedzaam protest van mensen die zich daarvoor aangesproken voelden. We gaan in België op een goede manier om met de maatschappelijke discussie. We distantiëren ons van het gewelddadige protest dat zich in het buitenland afspeelt en van de politieke recuperatie dat dit met zich meebrengt.

We zullen de resolutie, die we samen met de meerderheid hebben ingediend en die op een genuanceerde manier een antwoord tracht te bieden op een probleem dat niet in extreme stellingen kan worden samengevat, met veel overtuiging goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Ik kan mij volledig terugvinden in de woorden van de heer Somers en sluit mij daar ook volledig bij aan. Alleen de beeldspraak over de kat en de viswinkel wil ik niet doortrekken,

want als de allochtonen de kat zijn en wij de vis, loopt het voor ons slecht af.

Ik herhaal hier alle nobele gedachten niet, maar heb wel enkele bedenkingen. Ik begin met een historische reflectie. De meest geïmagineerde landen vandaag zijn Noorwegen en Denemarken. De bevolking van deze landen is Germaans van oorsprong, net als wij. Dat is sinds kort wetenschappelijk bewezen. Wij zijn dan ook genetisch verwant met deze bevolking. De bewoners waren oorspronkelijk geen christenen, maar aanhangers van natuurgodsdiensten. Deze godsdiensten bestaan vandaag nog altijd en hun mythologie is nog altijd wereldbekend.

De bewoners hingen de natuurgodsdiensten nog aan toen onze gebieden allang gekerstend waren. Ze beleden, vanuit ons oogpunt, geen moderne godsdienst. Het waren eigenlijk barbaren in de Griekse betekenis van het woord. Daarbij komt dat er op een bepaald moment in Scandinavië een probleem van overbevolking was en parallel daarmee een gestegen mobiliteit. Het gevolg was dan ook dat de bevolking naar de rest van Europa uitzwermde. Het ging niet om een vrijwillige noch om een zachtzinnige migratie: ze begon in 793 met het plunderen en afbranden van een klooster op een eiland in het noordoosten van Engeland. Dat was het begin van een langdurige Scandinavische migratiegolf naar heel Europa, zoals Normandië, Ierland, het Middellandse-Zeegebied, de Baltische staten of Oekraïne.

De toenmalige Noren en Denen waren migranten die in eigen land geen overlevingskansen hadden door een explosieve bevolkingsaan groei. Ze kleefden vanuit ons perspectief bovendien een onaantrekkelijke godsdienst aan. Het is niet moeilijk om te antwoorden op de vraag waaraan dit verhaal ons vandaag doet denken.

De vikingen die zich in Europa vestigden kwamen als veroveraars, maar eigenlijk werden ze zelf volgens een heel klassiek schema veroverd. Eerst kwam er een pacificatie met de autochtone bevolking, nadien verliep de integratie meestal via huwelijken – de sleutel tot integratie –, om ten slotte uit te monden in assimilatie.

En daar worden de parallellen met wat we vandaag zien helaas al minder evident. Vooralsnog is dat zo, maar 30 jaar betekent niks in de geschiedenis en is dus veel te kort om te oordelen.

De geassimileerde vikings hebben hun nieuw verworven culturele gewoonten en godsdienst boven-

dien geëxporteerd naar hun landen van herkomst. Dat heeft geholpen om die landen te moderniseren. Op dat ogenblik werden die landen gecentraliseerd en werd een modern bestuur geïmporteerd. Uiteindelijk, tussen 950 en 1000 na Christus, zijn ze ook een voor een overgestapt op het christendom. Dat is ook stof om over na te denken.

Ik wil nog een zijspoon maken naar een andere historische parallel. De vikingen hadden ook eilandstaten: IJsland, de Faeröer eilanden, de Orkney eilanden enzovoort. Die eilandstaten hebben de evolutie van de moederlanden in Scandinavië niet van harte gevolgd. In het bijzonder IJsland hield vast aan de heidense godsdienst. Het intussen christelijke Noorwegen heeft daarop gereageerd met een handelsboycot. IJslandse producten mochten in Noorwegen niet meer worden verkocht. IJslanders die zich in Noorwegen vertoonden, liepen bovendien het risico dat ze werden gevangen genomen en gegijzeld en dat een bericht werd gestuurd naar hun familie in IJsland dat ze zouden worden verminkt of onthoofd. Dat gebeurde toen nog niet via Al Jazeera of internet, maar het resultaat was wel hetzelfde.

Tot daar de geschiedenis. De politieke relevantie ervan is heel beperkt, maar ik kon moeilijk in herhaling vallen. Ik vond het ook nuttig om het allemaal eens te overschouwen, zeker op een moment dat we allerlei sprekers horen die ons voorhouden dat de gebeurtenissen nieuw, uniek, dramatisch en apocalyptisch zijn. Tegen die mensen zou ik zeggen: kijk even achterom, nil nove sub sole. De geschiedenis herhaalt zich nooit, maar mensen begaan altijd opnieuw dezelfde stommiteiten. Alleen de schaal waarop ze dat doen, wordt steeds groter. Dat is inderdaad soms angstwekkend.

Met die inleiding wil ik absoluut niet de gebeurtenissen van vandaag onder de mat vegen of historisch wegrelativeren. De heisa over de cartoons raakt inderdaad de kern van onze samenleving, een kern die bij ons al lang niet meer wordt bepaald door een religieuze overtuiging – als we die überhaupt nog hebben –, maar wel door een geheel van fundamentele rechten en vrijheden die onze samenleving sinds 200 jaar hebben omgesmeed tot een rechtsstaat met gelijkwaardige burgers. Dat is de kern van onze samenleving en daar gaat het vandaag over.

In dit geval gaat het heel concreet over de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting. Er werd al genoeg over gezegd en geschreven. Het zijn vrijheden die duur werden bevochten en waarvan we geen duimbreed mogen wijken, in geen enkele context.

Men kan over de Deense cartoons veel zeggen. Dat ze van een vrij middelmatige kwaliteit zijn, lees ik in geen enkele krant. De cartoons zijn zeer pover, weinig tactvol en helaas – en dat is het ergste – niet eens vrij grappig. Ik heb met één van de twaalf cartoons licht kunnen glimlachen en als je jezelf kent, ken je de halve wereld.

Men kan betwijfelen of het verstandig is om zulke dingen te publiceren, maar over één ding mag men nooit twijfelen, namelijk het recht om ze te publiceren, als mensen dat om welke reden dan ook zinvol zouden achten.

Mensen die de islam aanhangen, mogen zich daar gerust kwaad over maken. Ik maak me ook elke dag kwaad als ik de krant lees, bij sommige kranten al meer dan bij andere. Aan bepaalde kranten in Vlaanderen erger ik me elke dag en ik droom er wel eens van om de redactielokalen in brand te steken. Het verschil is dat ik dat nooit zal doen. Ik heb het recht op ergernis, maar ik put daaruit geen enkel ander recht. Daarmee houdt het verhaal op.

Ik denk dat iedereen het recht op die ergernis heeft. Iedereen mag als reactie op bepaalde gebeurtenissen een politieke stelling innemen. We mogen niet in de val trappen en die vergelijking maken.

Hoewel we het debat hier zouden kunnen afsluiten, vind ik het onderwerp te interessant en wil ik nog een aantal hedendaagse reflecties naar voren brengen. Ik beperk me tot de twee belangrijkste bemerkingen die we in verband met deze situatie moeten maken.

De Deense cartoons houden ons een spiegel voor. Wij, westerlingen, hebben een mooi beeld van onze vrijheid van meningsuiting. Sommige islamitische groepen in ons land en elders beschouwen die cartoons echter niet als een mening. Voor hen is dit racisme. Racisme is geen mening, maar een misdrijf.

De federale overheid heeft de vrije meningsuiting met betrekking tot racisme en discriminatie gedurende de voorbije jaren door middel van een aantal vrij algemene wetten ingeperkt. Zijn deze wetten dan niet van toepassing op de Deense cartoons? We denken collectief dat dit niet het geval is. De Vlaamse kwaliteitskranten hebben de cartoons overgenomen om een statement over het vrijwaren van de vrijheid van meningsuiting te maken. Ik heb nog niemand deze stelling horen tegenspreken. Ik vraag me af of deze unanieme reactie dezelfde zou zijn geweest indien de cartoons niet in een of andere Deense

provinciekrant, maar in een pamflet van een rechts-radical partij waren verschenen. Ik denk van niet. In dat geval zouden kranten en politieke fracties, de ene met meer enthousiasme dan de andere, allicht hun schouders onder een klacht wegens racisme hebben gezet.

Hoe moet ik aan een buitenstaander met islamitische overtuigingen uitleggen dat we in het ene geval vervolgen en in het andere geval het recht op vrije meningsuiting verdedigen? Zou zo iemand begrip hebben voor het achterliggende intentieproces dat dit verschil verklaart? Ik vrees van niet.

Ik bied mijn conclusie aan voor wat ze waard is. We moeten zeer voorzichtig zijn met het wettelijk inperken van de vrije meningsuiting. De slechtste wetten worden met de beste bedoelingen goedgekeurd en vliegen als een boemerang in ons gezicht terug.

Aangezien ik me bij iedereen onpopulair wil maken, wil ik hier ook nog een bemerking over de islamitische gemeenschap maken. Ook deze gemeenschap wordt immers een mooie spiegel voorgehouden.

Velen voelen zich gekrenkt in hun diepe geloofs-overtuiging. Ik heb een spontane betoging van 4000 mensen gezien. Al deze mensen waren door middel van sms-berichten opgeroepen. Dat is niet niks. Ik vraag me af welke Vlaamse vereniging of partij door middel van sms-oproepen 4000 mensen in Brussel kan verzamelen. Eerlijk gezegd, zie ik het ons zelfs allemaal samen nog niet doen. Blijkbaar zijn de cartoons bij veel mensen hard aangekomen. Deze mensen verdienen respect voor hun geloofsovertuiging. Ik ben blij dat ze dit respect krijgen. Onze opiniemakers hebben in onze kranten unaniem hun respect betoond. Ik stel me er wel vragen bij. Tenslotte gaat het om dezelfde kranten die niet meewarig genoeg kunnen schrijven over katholieken die zich aan bepaalde uitingen of iconografieën ergeren. Ik vraag me dan ook af hoe oprecht het respect van al onze opiniemakers is. Maar goed, op een moeilijk moment betonen ze formeel hun respect en dat is op zich een positief gegeven.

Ik vraag me af waar de massale reacties van diezelfde mensen blijven als er in naam van datzelfde geloof afschuwelijke misdaden worden gepleegd. Op die vraag krijg ik geen afdoend antwoord. Bovendien is dit nog niet eens de moeilijkste vraag. Ik kan hier veel evidentere vragen stellen.

Waarom zijn zoveel mensen kwaad om die belachelijke Deense prentjes, terwijl vandaag in de Arabi-

sche wereld cartoons verschijnen die op het vlak van hatelijkheid hun gelijke in de wereld niet kennen? Aan de ULB is hierover heel wat studiewerk verricht. Op 6 februari 2006 is hierover trouwens nog een vrije tribune in *Le Monde* verschenen. Het gaat hier om cartoons over joden die niets meer met humor, maar alles met het oproepen tot haat en geweld te maken hebben. Dit valt zonder discussie buiten de grenzen van de vrije meningsuiting.

Hoe is het mogelijk dat geen enkele islamitische intellectueel, met uitzondering van de dissidenten die we allemaal kennen, zich ooit tegen deze cartoons heeft uitgesproken? Zelfs de overtuigd islamitische intellectuelen die in het Westen wonen, hebben dit niet gedaan. Ik zie wel mensen die het lollig vinden deze cartoons onder onze neus te duwen en ons te jennen met een andere wettelijke inperking op de vrije meningsuiting die ongetwijfeld met de beste bedoelingen is goedgekeurd en nu als een boemerang in ons gezicht terugvliegt.

Dat zie ik wel.

Ik besluit. Er is gezegd dat we allemaal Denen zijn. Ik voel me wel aangesproken, op voorwaarde dat alle inwoners van ons land Denen zijn. Ik citeer Shakespeare, want ik heb ook boeken gelezen: 'There is something rotten in the state of Denmark.' Er kunnen wel wat vragen worden gesteld bij wat er vandaag gebeurt, vragen in alle richtingen. Ik heb twee reflecties gegeven in tegenovergestelde richtingen, ik zou er zo nog wel een aantal andere kunnen geven.

Er zijn veel vragen te stellen, ik zal ze nu niet allemaal stellen, maar we moeten ze wel stellen. Dit debat moet worden gevoerd. Het is een van de belangrijkste debatten van de 21e eeuw, namelijk het debat over het delen van één burgerschap met respect voor de onderliggende verscheidenheid van alle mensen en over het uitmonden in één samenleving. Wij zijn nog altijd zeer optimistisch over de slaagkansen van dit project. We kunnen niet anders dan slagen, er is geen andere optie. Als het met de vikingen destijds is gelukt, waarom zouden wij dan in godsnaam pessimistisch zijn?

Ik ben blij dat die oproep in het voorstel van resolutie zit waar mijn partij, de N-VA, het initiatief voor heeft genomen. Een kleine partij doet soms nuttige dingen. Ik ben nog veel blijer – en ik dank elke fractie in het parlement – dat dit voorstel van resolutie kamerbrede steun zal krijgen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers: Collega's, als er een cartoon in een Deense krant de hele islamitische wereld op stelten kan zetten, dan is er waarschijnlijk wel meer aan de hand. Ik zou trouwens niet spreken van cartoons, maar veeleer van spotprenten. Een spotprent is volgens Van Dale een belachelijkmakende of oneerbiedige schertstekening.

Een rechtse, liberale Deense krant heeft dus bewust spotprenten gepubliceerd over Mohammed. Moet dit kunnen? Ja, dit moet kunnen in onze westerse ogen. Sinds de Franse Revolutie en de Verlichting, die hier al verschillende keren zijn aangehaald, hebben we in Europa het recht op kwetsen, spotten, beledigen en provoceren. Dat is ingeperkt door enkele wettelijke uitzonderingen zoals smaad en eeroof, oproepen tot haat en negationisme. Dat wordt beoordeeld door rechtbanken. Daardoor is het in Europa toegelaten dat er wordt gespot met God, Jahweh, Jezus, Allah of Mohammed en dat dit ook mag worden afgebeeld, hoe absurd dit misschien ook is.

Ook christenen vinden dat niet altijd leuk, maar ze hebben zich ingepast in de gelaïciseerde samenleving. Ook moslims moeten deze liberale vrijheden erkennen, en eigenlijk ook de moslims in Azië en Afrika. De niet goed te keuren reacties daar tonen aan dat die liberale vrijheden niet gekend zijn en men er niet mee vertrouwd is. Het toont ook aan dat de liberale vrijheden door sommige semi-dictatoriale regimes of partijen worden aangeprezen om een integristische islamistische staat te bestendigen of te vestigen tegenover het goddeloze Westen.

Het gaat dus om meer dan alleen maar een spotprent in een Deense krant. Die was maar het vuurtje aan de lont van een Aziatisch kruisvat. De geschiedenis is vol voorbeelden van een mengeling van armoede, religie en opgeklopt nationalisme die heeft geleid tot oproepen tot heilige oorlogen door de machtshebbers. Dat was trouwens ook in Europa zo. Het is niet het gewone volk dat de kruistochten of de inquisitie heeft gevraagd. Het volk werd daartoe opgejut door de machtshebbers, door de elites. Dat gebeurde hier nog maar vijfhonderd jaar geleden. Zelfs in de Tweede Wereldoorlog werden er religieuze elementen gehanteerd om bepaalde daden te vergoelijken.

In Azië zijn alle ingrediënten aanwezig om een brand te doen ontstaan. Moeten we daarom onze wetgeving betreffende de vrijheid van pers en meningsui-

ting aanpassen? Neen. Voor het onderscheid tussen humor, spot en gewilde eerroof of belediging zijn er de rechtbanken. Begrijp ik de verontwaardiging van de moslims? Ja, zoals ik ook de verontwaardiging begrijp van christenen die geschokt zijn, als ze een madonna met een ontblote borst op een affiche zien. Christenen, joden en moslims moeten echter de liberale vrijheden erkennen. Verontwaardiging en vreedzaam protest mogen, maar een wettelijk verbod eisen op spotprenten over religies kan niet.

Geachte leden, spirit vraagt al langer meer interculturele en interreligieuze dialoog. We hebben hier al geregeld gezegd dat er behoefte is aan een Vlaamse islamitische godsdienst en faculteit. Het kan nuttig zijn dat er op de VRT, naast Het Braambos, Lichtpunt en ERTS, een uitzending door derden zou komen die een westerse versie van de islam – die inderdaad meerduidelijk is – gestalte geeft. Wij zijn er immers van overtuigd dat de islam in wezen een vreedzame monotheïstische godsdienst is, die perfect te integreren is in een gelaïciseerd Europa. We moeten hun dan ook de middelen geven om dat te ontwikkelen. Daarvoor is er echter meer nodig dan een inburgeringsbeleid. Dat heb ik al meermaals gezegd.

Ik besluit met een oproep aan politici en kranten. Laten we niet in de val trappen van het Nederlandse Van Goghsyndroom. Men kan niet eindeloos in naam van de vrijheid een gemeenschap of religie blijven bespotten. Als we de vrijheid hebben, dan hebben we ook de verantwoordelijkheid terzake. Dan is het weliswaar altijd toegelaten, maar niet altijd verstandig of respectvol om de vrijheid maximaal uit te putten. Niemand heeft tenslotte baat bij het stigmatiseren van de islam als een koloniserende of terroristische religie, tenzij het rechtse extremisme in Europa en het islamitische extremisme in Azië. De vrijheid om te spotten en te provoceren impliceert dat men er ook de maatschappelijke en morele gevolgen van op zich moet nemen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dedecker heeft het woord.

De heer Jean-Marie Dedecker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de minister, geachte collega's, er is al bijzonder veel gezegd, waaronder de waarheid van onze voorzitter, maar ik neem toch nog het woord omdat ik het erg vind dat we vandaag, in de 21e eeuw, nog altijd een debat moeten voeren over de vrije meningsuiting. Er is zelfs een opbod tussen sommige partijen om die vrije meningsuiting op te eisen.

Ik zou u graag iets heel kleins voorlezen. Het komt niet van Voltaire, want dat is te zeer een open deur om er nu nog mee uit te pakken. Ik wil dit voorlezen omdat de vrije meningsuiting noch aan links, noch aan rechts toebehoort. In 1919 werd Rosa Luxemburg vermoord, de passionaria van het linkse gedachtegoed.

Ze was de vrouw, socialiste of communiste, die in haar manifest 'Die Russische Revolution' schreef: 'Vrijheid alleen voor de aanhangers van de regering, alleen voor de leden van één partij, hoe talrijk ze ook mogen zijn, is geen vrijheid. Vrijheid is altijd en uitsluitend de vrijheid van diegenen die anders denken, niet omwille van een fanatieke interpretatie van gerechtigheid, maar omdat alles wat leerszaam, gezond en zuiverend is aan politieke vrijheid, afhangt van deze vrijheid en verdwijnt wanneer vrijheid een privilege wordt.'

Het komt niet van een democratisch iemand, maar iemand die het Russische regime aanhing, kon het moeilijk gezegd hebben.

We moeten in eigen hart kijken. Het is amper 150 jaar geleden dat in het parlement – niet dit parlement, maar dat 100 meter verder – de persvrijheid en vrijheid van meningsuiting door de liberalen werden afgedwongen van de katholieken in ruil voor de godsdienstvrijheid. Godsdienst is een bewuste keuze, en dan moet ook het recht van de ander erkend worden om die te bekritisieren. Dat is een bijzonder belangrijk gegeven. Het gaat niet om discriminatie. Iemand kan gediscrimineerd worden omdat hij een handicap heeft. Een handicap is geen bewuste keuze, maar een godsdienst wel. Het recht van de ander om die godsdienst te bekritisieren, moet absoluut gerespecteerd worden.

Het gaat niet om respect of goede smaak. Op het Cartoonfestival in Knokke won een cartoon van een geeuwende Christus de eerste prijs. Dat zal voor sommigen choquerend zijn, voor anderen zal het getuigen van een gebrek aan goede smaak of respect, maar voor mij kan het. Toen de jongerenbeweging van een partij uit dit halfroond stickers ronddeelde bij het bezoek van president Bush om in de urinoirs te plakken en erop te plassen, getuigde dat voor mij van een gebrek aan respect, en absoluut niet van goede smaak, al ben ik dan geen Bush-aanhanger, maar voor mij moet het kunnen. Als een affiche van Maria met ontblote boezem wordt gemaakt door een theatergezelschap dat gesubsidieerd wordt door onze minister van Cultuur, dan getuigt dat van een

gebrek aan goede smaak en respect, maar het moet kunnen. Als de Arabisch-Europese Liga van de heer Jahjah op zijn website een cartoon zet waarop Hitler in bed kruipt bij Anne Frank, dan vraag ik u wat voor gebrek aan respect dat toont, maar voor mij moet het kunnen.

In tegenstelling tot wat velen zeggen, is de vrijheid van meningsuiting voor mij uit wettelijk oogpunt een absoluut recht. Wetten worden gemaakt door het parlement. Als het niet meer absoluut wordt gevonden, dan moet het worden bijgestuurd. Dat hebben we decennialang gedaan, bijvoorbeeld met de wet op het negationisme of op de discriminatie.

We hebben het vandaag over vrijheid van meningsuiting, niet over respect of gebrek aan respect.

Vrijheid van meningsuiting houdt voor mij ook het recht op betogen in. De heer De Wever heeft een heel correcte opmerking gemaakt. Zondag werden 4000 mensen gemobiliseerd omdat ze beledigd waren over een cartoon. Ik zou graag ook eens een mobilisatie zien van 4000 mensen wanneer op tv een terrorist staat te zwaaien met de koran en andere mensen de keel oversnijdt. Het zou van een ontzettend groot respect getuigen om ook daarvoor 4000 mensen op te trommelen om te protesteren.

Ik had ook heel graag eens, vanop dit spreekgestoelte, de mening gehoord van onze collega's van allochtone afkomst. Ik nodig hen uit om het alsnog te doen.

Dames en heren, dit debat gaat over de verdediging van onze democratie tegenover de theocratie. Een theocratie heeft niets te maken met democratie. Fundamentalisme, religieus of politiek, extreem links of extreem rechts, is een gebrek aan leven en het aan anderen willen opleggen van dat gebrek aan leven. Dat zal ik nooit aanvaarden!

Ik ben wel van mening dat onze regering solidair moet zijn met Denemarken en dat onze minister-president zijn steun moet betuigen aan dat land. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Ik vind ook dat de pers solidair moet zijn en de cartoons moet publiceren. Dit is immers geen kwestie van goede smaak of van respect, maar van een elementair recht van onze democratie: het recht op vrije meningsuiting. *(Applaus bij het Vlaams Belang en bij de VLD)*

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, laat het duidelijk zijn dat een religieuze regel de samenleving nooit kan binden. Een samenleving kan alleen worden gebonden door beslissingen die worden genomen door democratisch verkozenen. Een religieuze regel bindt alleen de aanhangers van een bepaald geloof, in de mate dat ze dat zelf willen. Als ze bepaalde regels van dat geloof niet wensen te volgen, dan kunnen ze daarvoor zelfs bescherming krijgen van de overheid. Dit is een belangrijke basisregel.

Een andere belangrijke basisregel houdt in dat geloof altijd privé is en dat de overheid neutraal is. Die basisregel maakt het pluralistisch samenleven mogelijk: het samenleven van gelovigen, van andersgelovigen en van mensen die niet geloven. Ieder verdient respect voor zijn geloof of voor het feit dat hij niet gelooft. Laat ook dat duidelijk zijn.

De vrijheid van meningsuiting is niet absoluut. Aan de vrijheid van meningsuiting werden wettelijke grenzen gesteld. Daarvan werden vandaag al voorbeelden gegeven. De wetgeving verbiedt negationisme, racisme, laster en eeroof en beschermt de persoonlijke levenssfeer. Wat heel belangrijk is, is dat de beperkingen en wettelijke grenzen werden opgelegd door democratisch verkozenen en niet door een religieuze autoriteit of een religieuze regel.

Naar mijn mening moet de vrijheid van meningsuiting, naast die wettelijke grenzen, maximaal kunnen gelden. Er moet ruimte zijn om te choqueren, om een controversiële opinie te verkondigen, om te provoceren. We kunnen alleen maar hopen – en ik denk dat ik hiermee de mening van veel beleidsverantwoordelijken vertolk – dat mensen respectvol met elkaar omgaan en dat mensen beseffen dat ze een morele en een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben voor de effecten die ze veroorzaken met hun uitspraken of daden.

De uiteindelijke toetsing, de beslissing of iemand in strijd is met de wettelijke grenzen, gebeurt altijd door de rechter, niet door een politieke overheid: vandaag niet, gisteren niet en in de toekomst niet. Laat het duidelijk zijn dat de publicatie van de gewraakte cartoons over Mohammed vanuit dit principiële punt moet kunnen. Dit heeft te maken met het wezen van de vrijheid van meningsuiting.

Mensen kunnen gekwetst zijn en mensen hebben recht op verontwaardiging, maar als ze die uiten, dan moet dat gebeuren binnen het wettelijke kader. Ook daarvan werden reeds voorbeelden gegeven: lezersbrieven, opiniestukken, interviews.

Ze kunnen ook naar de rechtbank stappen of betogingen organiseren. Dat recht moet worden benadrukt. Wat niet kan, is zelf rechter spelen of het recht in eigen handen nemen. Dreigen met geweld is evenzeer uit den boze. Ik vind het een schande dat – ook hier in Vlaanderen – journalisten worden bedreigd omdat ze zich beroepen op het principe van vrijheid van meningsuiting. Hun beroep vraagt dat ze nieuws brengen en duiden. We moeten dat principe benadrukken.

In het afgelopen weekend is alles in een stroomversnelling geraakt. De beelden van de brandstichting in de ambassades in Damascus en in het consulaat in Beiroet bezorgden ons allemaal maagpijn. Zij praten over ons en wij praten over hen via de media. Er is geen samenspraak, geen dialoog. Maandagochtend heb ik dan ook een delegatie van de Vlaamse kamer van de Moslimexecutieve uitgenodigd. Die mensen zijn gisteravond bij me geweest. We hebben een zeer uitgebreid en principiële gesprek van anderhalf uur gehad. Ik vind het belangrijk om daarvan verslag uit te brengen aan het parlement. In de eerste plaats zei de delegatie dat ze zich volledig schaaft achter het principe van de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. De delegatie beseft heel goed dat vrijheid van godsdienst in het verlengde daarvan ligt, en dat die principes aan moslims als minderheid in Vlaanderen de kans geven om hun godsdienst actief te beleven. Die mensen beseffen duidelijk hun eigen voordeel. Ze voelen zich natuurlijk gekwetst en in hun eer gekrenkt. Ze protesteren tegen de beledigingen. Ik heb hun duidelijk gemaakt dat de publicatie van die gewraakte cartoons moet kunnen vanuit het principe van vrijheid van meningsuiting als democratische waarde. Ze hebben expliciet afstand genomen van alle daden van geweld én van het dreigen met geweld. Dat laatste wordt nogal eens vergeten, maar is van fundamenteel belang.

Onze vrije samenleving is ondenkbaar zonder de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. Als we die prijsgeven, hebben we geen democratie meer. Daar willen en kunnen we niet van afwijken. We zullen die principes nu en in de toekomst net als in het verleden ferm blijven verdedigen. We doen dat in dialoog. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de voorstellen van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en de slotakte, ondertekend in Rome op 29 oktober 2004

– 358 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, ik wil graag een korte stemverklaring geven voor mijn onthouding. Het is deze ochtend al aan bod gekomen, mevrouw Dua heeft het al duidelijk gemaakt. Groen! is een koele minnaar van de huidige Europese Grondwet, daarom hebben wij de voorliggende tekst goedgekeurd.

Met onze onthouding willen we toch beklemtonen dat we het betreuen dat de meerderheid weigerde om het debat over Europa met de burger aan te gaan. Een volksraadpleging zoals die werd gevraagd in de resolutie van Groen! en het verzoekschrift van de heren Sleenckx, Debunne, Van Outryve en vele duizenden medeondertekenaars, was een uitgesproken kans voor de democratische partijen om naar aanleiding van een positief wervend project voor Europa de populistische boodschap van extreem rechts te counteren.

Door het brede maatschappelijke debat als angsthazen uit de weg te gaan, laten we het monopolie aan extreem rechts. We geven hen een open boulevard om de publieke opinie te manipuleren met populistische slogans die niets met de Europese Grondwet te maken hebben.

Een volksraadpleging was een unieke gelegenheid geweest om met het middenveld een confrontatie van ideeën aan te gaan, om de noodzaak aan een meer solidair Europa uit te dragen en om de bevolking warm te maken voor een Europees project. Daarom zal ik me onthouden.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Alle fracties hebben deze voormiddag voldoende tijd gekregen om hun argumenten te berde te brengen en hun stemgedrag te onderbouwen. Ik zal dat hier niet herhalen. Net als de heer Glorieux betreur ik dat we de stap naar een volksraadpleging niet hebben gezet, hoewel onze achterliggende motieven enigszins verschillend zijn. Een volksraadpleging is niet nodig om wat dan ook te counteren: niet extreemrechts, niet extreemlinks, niet extreemcentrum, niet extreem eurofiel, niet extreem eurosceptisch.

Een volksraadpleging is een terugkoppeling naar het soevereine volk om het te vragen of het de belangrijke stap naar een nieuwe rechtsorde, naar een quasi-federaal Europa wil zetten. Het zou een daad van bescheidenheid zijn om het soevereine volk die beslissing te laten nemen. Dat was onze drijfveer om voor een volksraadpleging te pleiten.

Een tijd geleden hebben we over het interparlementair samenwerkingsakkoord gestemd. Dat is een samenwerkingsakkoord tussen de 7 parlementen van dit land. Telkens als de grondwet over een nationaal parlement spreekt, slaat dat op het federale parlement, de gemeenschaps- en gewestelijke parlementen van België.

Daarmee zijn een paar dingen aan de hand. Dit akkoord is niet volledig. Een aantal situaties is niet geregeld. We hebben dit akkoord wel goedgekeurd in plenaire zitting, maar dat is nog niet in de Senaat gebeurd. Alleen de voorzitter van de Senaat heeft er haar handtekening onder gezet. Het bureau van de Senaat heeft daarvoor wel het advies van de Raad van State gevraagd.

Mijnheer de minister-president, misschien kunt u wel pronken met dit samenwerkingsakkoord, maar laten we toch even afwachten wat er in de Senaat gebeurt en wat de Raad van State daarover zegt. Als dat maar goed afloopt, want anders staat u in uw hemd.

We zien geen goede reden om de Europese Grondwet vandaag goed te keuren. Het samenwerkingsakkoord is onvolledig en wankel. Bovendien ligt in verschillende lidstaten de ratificatieprocedure stil. Waarom zouden we vandaag de beste leerling van de klas zijn en over een verdrag stemmen dat in zijn

huidige vorm dood is. Mijnheer de voorzitter, als u toch aandringt, zal het Vlaams Belang tegenstemmen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: De Vlaamse Regering zal pas tot bekrachtiging van het voorliggende ontwerp van decreet overgaan na goedkeuring van het samenwerkingsakkoord over de toepassing en uitvoering van de geplande subsidiariteitstoets door alle parlementaire assemblees van dit land. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De stemming begint.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
84 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Miet Smet, de heren Jan Roegiers, Kurt De Loor en Jan Loones en mevrouw Anne Marie Hoebeke betreffende de resultaten van de referenda over de Europese Grondwet in Nederland en Frankrijk en de behoefte aan het organiseren in Vlaanderen van een volgehouden maatschappelijk debat over welke richting de Europese eenmaking moet uitgaan
– 392 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Filip Dewinter, Karim Van Overmeire, Rob Verreycken, Luk Van Nieuwenhuysen en Stefaan Sintobin betreffende het bevestigen van de vrijheid van meningsuiting en het betuigen van steun aan Denemarken
– 698 (2005-2006) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Het resultaat is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
29 leden hebben ja geantwoord;
85 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Somers, Dany Vandebossche, Herman Lauwers en Jos Stassen betreffende het bevestigen van het recht op vrije meningsuiting en respect en tolerantie voor de individuele geloofs- en/of filosofische overtuiging
– 708 (2005-2006) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 4

Het resultaat is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
114 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie eenparig aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren – 679 (2005-2006) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de met redenen omklede motie van Groen! ligt uiteraard in het verlengde van de door mevrouw Dua gehouden interpellatie om een nieuwe gewestelijke belasting in te voeren op onbebouwde percelen, die bovendien progressief stijgt in de tijd. Ook de motie van de meerderheid die niet mee werd ondertekend door de VLD, vraagt om een gewestelijk kader te scheppen voor de gemeentelijke speculatieheffing op onbebouwde percelen in gebieden met een goedgekeurde verkavelingsvergunning en in woongebieden. Met andere woorden, ook CD&V, N-VA en sp.a zijn voorstander van een nieuwe gewestelijke belasting.

Ik verwijs naar voormalig sp.a-minister Vande Lanotte die een belasting wil invoeren van 1 euro per vierkante meter die progressief oploopt per jaar dat de grond niet wordt bebouwd. Aangezien de VLD deze meerderheidsmotie – op het net ingediende amendement na – niet heeft willen meeondertekenen, is het duidelijk dat de meerderheidspartijen ook in dit dossier verdeeld zijn. Ook het net ingediende amendement verandert weinig of niets aan de zaak. Het moet niet zijn 'in samenwerking met de gemeenten', het had moeten zijn 'om aan de gemeenten over te laten maatregelen te nemen om het om louter speculatieve redenen in eigendom houden van een groot aantal bouwpercelen in goedgekeurde verkavelingen tegen te gaan'.

De met redenen omklede motie van onze fractie vraagt daarentegen om eigenaars te stimuleren hun onbebouwde percelen te verkopen in plaats van hen financieel te straffen. De verlaging van de schen-

kingsrechten en andere fiscale maatregelen die werden ingevoerd, zijn positieve maatregelen die hun concreet nut reeds hebben bewezen. Bovendien werd de mogelijkheid tot het heffen van een gemeentelijke belasting op onbebouwde percelen destijds decretaal ingevoerd als een mogelijkerwijze door de gemeenten aan te wenden instrument van het gemeentelijke grondbeleid. Het Vlaams Belang is voorstander om het al dan niet heffen van een belasting op onbebouwde percelen te laten ressorteren onder de gemeentelijke autonomie. Een nieuwe gewestelijke belasting wijzen we resoluut af.

Een andere positieve maatregel waar onze partij samen met de Vlaamse Confederatie Bouw voorstander van is, is om de huisvestingsmaatschappijen die zeer belangrijke bouwgrondbezitters zijn in Vlaanderen, de nodige financiële middelen te geven zodat zij, waar nodig, voldoende sociale woningen kunnen bouwen voor de minder bemiddelde gezinnen.

Het Vlaams Belang is en blijft voorstander van positieve, constructieve en sociale maatregelen in plaats van gewestelijke maatregelen die eigenaars financieel straffen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik zou de heer Huybrechts willen uitnodigen om de met redenen omklede motie zeer goed te lezen. Ik verwijs ook heel uitdrukkelijk naar het verslag van de bespreking. Mijnheer Huybrechts, u weet zeer goed dat niemand van de meerderheid exclusief heeft gepleit voor een gewestelijke heffing op onbebouwde percelen. Ondertussen hebben we een amendement van hoofdindienner Lachaert goedgekeurd. Daarin vragen we aan de Vlaamse Regering 'om in samenwerking met de gemeenten maatregelen te nemen om het om louter speculatieve redenen in eigendom houden van grote aantallen bouwpercelen in goedgekeurde verkavelingen tegen te gaan'.

De voorzitter: De stemming begint.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
5 leden hebben ja geantwoord;
104 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Pieter Huybrechts en Stefaan Sintobin en mevrouw Marleen Van den Eynde tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren – 678 (2005-2006) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
27 leden hebben ja geantwoord;
82 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Veerle Heeren, de heer Bart Martens, mevrouw Caroline Genez, de heer Jan Loones en mevrouw Hilde Crevits tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing van onbebouwde percelen in te voeren – 686 (2005-2006) – Nrs. 1 tot 3

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer Lachaert c.s. op de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de aldus geamendeerde met redenen omklede motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de geamendeerde motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 15 februari 2006 om 10 uur en 14.30 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.04 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Erik Arckens, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Hubert Brouns, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Kurt De Loor, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Margriet Hermans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Steven Vanackere, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Johan Verstreken, Jurgan Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Cathy Berx, Anne Marie Hoebeke, Erik Tack, Greet Van Linter, Linda Vissers: gezondheidsredenen;

Jan Roegiers: buitenslands;

Kathleen Helsen: ambtsverplichtingen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns,

Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

ONTHOUDING:

Eloi Glorieux

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Helga Stevens, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

ONTHOUDINGEN:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Hubert Brouns, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen

Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

NEEN-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Hubert Brouns, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Helga Stevens, Felix Strackx, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle

Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Helga Stevens, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaeve, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Hubert Brouns, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Norbert De Batselier, Stefaan De Clerck, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-

Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Jaak Gabriels, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Helga Stevens, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borcht, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandebossche, Joris Vandebroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch
